LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 43. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912 KETVIRTADIENIS, SPALIŲ-OCT. 23, 1941 VOL.-METAI XXV

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Dienraščio "Draugo" 25 metų jubiliejinis bankietas įvyks Kristaus Karaliaus šventėje—sekmadienį, spalių 26-tą, Dariaus-Girėno salėje, Chicago. Jubiliejiniam bankiete dalyvaus Jo Eksc. arkivyskupas Samuelis A. Stritch, D. D., įžymūs svečiai iš kitų kolonijų ir vietiniai. Mat, diena prieš bankietą, būtent, spalių 25-tą, Chicagoje bus Katalikų Federacijos Tarybos suvažiavimas, tai daugelis atvykusių veikėjų pasiliks ir dalyvaus "Draugo" bankiete.

Jubiliejinio bankieto proga, sveikiname "Draugo" leidėjus, redaktorius, rėmėjus ir linkime ištvermės ir geriausio pasisekimo ateityje katalikiškos ir lietuviškos šviesos skleidime!

Katalikų Kunigų taikos komitetas, kooperuojant oficialiam Katalikų Direktoriatui (Official Catholic Directory), išsiuntinėjo 34,616 šios šalies kunigams ankietas su aktualiais klausimais. Į klausimą—ar pritari, kad U. S. stotų į tikrą karą už Vakarinės Hemispheros ribų, iš 13,555 atsakytojų 12,036 pasisakė "Ne". Į klausimą—ar pritari, kad U. S. remtų komunistinės Rusijos vyriausybę—13,860 atsakė "Ne". Ankietos nebuvo siunčiamos kardinolams, arkivyskupams, vyskupams, armijos ir laivyno kapelionams.

Naziai kovodami su tautiniu čekų judėjimu, visoje Bohemijoje ir Moravijoje uždarė patriotiškiausią sokolų organizaciją, Čekų tautos atgimime ir kovoje prieš vokiečių ištautinimo pastangas sokolai suvaidino labai svarbų vaidmenį. Jų organizacija įsteigta 1862 metais Pragoje. Deje, Amerikoje yra apie 40,000 narių sokolų organizacija. Sokolai gyvuoja ir kitose šalyse, kur tik čekų randasi. Dabar užsienyje gyvenantys sokolai stengiasi pagyvinti savo veiklą ir tęsti sunkią, bet garbingą kovą už čekų tautos nepriklausomybės atstatymą.

Sako—nekask kitam duobės, nes pats gali įkristi. 1939 metais rugpiūčio mėnesį Stalinas pasirašydamas su Hitleriu nepuolimo sutartį išdavė demokratijas. Hitleris, apsidraudęs iš Rusijos pusės, drąsiai pradėjo karą ir sutriuškino visas demokratijas Europos kontinente. Dabar nazių karo mašinerija triuškina sovietus, tai Stalinas kiek gyvas šaukiasi demokratijų pagalbos. Jeigu Stalinas nebūtų susibičiuliavęs su Hitleriu, padėtis Europoje būtų visai kitokia.

Pranešimai sako, kad naziams ateinančią žiemą maisto problema nebus sunki. Aišku, kad tiek žemių prisigrobus patys naziai nebadaus. Už juos turės badauti pavergti gyventojai.

NAZIAI UŽĖMĖ ODESĄ IR TAGANROGĄ

BOLŠEVIKŲ VYRIAUSYBĖ IR UŽSIENIŲ ATSTOVYBĖS PERSIKRAUSTĖ Į KAZANIŲ

BOLŠEVIKAI KETINA GINTI MASKVĄ IKI PASKUTINIŲJŲ

Spalių 15-tą prie Gibraltaro vokiečių submarinas nuskandino anglų destrojerį. Anglai atakuodami pietinę Vokietiją praradę 4 lėktuvus. Bolševikai paskelbė, kad Maskvos fronte numušta 9 priešo lėktuvai.

Spalių 16-tą Irano (Persijos) sostinėje Teherane gauta žinia, kad Sovietų vyriausybė ir užsienio diplomatinės misijos iš Maskvos persikrausto į provincinį Kazaniaus miestą, kurs randasi 450 mylių į rytus nuo Maskvos.

Kai kurios užsieninės ambasados, tarp jų Amerikos ir Anglijos, dar birželio mėnesį dalį savo štabų buvo išsiuntę Kazaniun, kuris bus laikomas laikinąja Sovietų sostine.

Spalių 16-tą naziai paskelbė, kad Kalinino ir Kalugos miestus paėmę kelios dienos atgal, kad Odesos fronte bolševikų apsigynimo linijos irgi lūžta.

Spalių 16-tą naziai paskelbė, kad suvienytos jų ir rumunų jėgos užėmė svarbų Juodosios jūros uostą Odesą. Žinia apie Odesos paėmimą Rumunijoje sukėlė didelį entuziazmą. Pranešama, kad į nelaisvę pateko net 15 bolševikų divizijų.

Spalių 17-tą anglai išbombordavo Neapolį. Žuvo 12 gyventojų, 37 sužeisti. Mieste sukelti dideli gaisrai.

Spalių 18-tą bolševikai paskelbė, kad jie atsiėmę Kalininą ir Orelą, vienok naziai sako, kad tiedu miestai yra jų rankose.

Spalių 19-tą naziai paskelbė užėmę Taganrogo miestą prie Azovo jūros. Taganrogą įsteigė Petras Didysis 17-tame amžiuje. Paskutiniu laiku miestas turėjęs 120,000 gyventojų. Taganrogas yra garsus odų ir metalo fabrikais. Jis taip pat sudaro svarbius vartus į Kaukazo aliejaus šaltinius.

Sovietų vyriausybė pasirengus Maskvą ginti iki paskutiniųjų. Spalių 20-tą diktatorius Stalinas išleido proklamaciją ragindamas raudonąją armiją nepasiduoti, o civilius — kiek galint prisidėti prie gynimo.

BULGARAI IŠŽUDĘ 15,000 GRAIKŲ

Londonas.—Spalių 20-tą graikų vyriausybė, gyvenanti ištrėmime, paskelbė, kad Graikijoje, Drama provincijoje, Kavalla distrikte, bulgarai išžudę 15,000 graikų.

Vyriausybė sako informacijas gavusi iš patikimų šaltinių.

Kovoje esą žuvo 300 bulgarų ir 7 vokiečiai.

Graikų sukilimas buvo išprovokuotas tyčiomis, kad pateisinti skerdynes.

Drama provincija yra dalis Makedonijos, kurią užėmė bulgarai ašies jėgoms nugalėjus graikus.

LIETUVIAI PRIEŠTARAUJA VOKIEČIŲ PLANAMS

"New York Times" sekmadienio numeryje, spalių 12 d., paduoda savo korespondento iš Stockholmo pranešimą apie Lietuvos išsilaisvinimą nuo bolševikų pačių lietuvių rankomis, beveik be vokiečių pagalbos; ir apie tų sukilėlių sukurtą "aktyvistų" organizaciją, kurią dabar vokiečiai likvidavo, nes ji veikė lietuvių nacionalistinėj dvasioj, ko vokiečiai nenori toleruoti, nes tai prieštarauja vokiečių planams.

LGKSB

NAZIAI SUŠAUDĖ DAR 20 ČEKŲ

Berlinas. — Spalių 17-tą paskelbta, kad Pragoje ir Brunne naziai pasmerkę ir sušaudę 20 čekų. Naziai juos apkaltino sabotažu ir prilaikymu draudžiamų ginklų.

SARGYBINIAI NUKOVĖ JAUNUOLĮ

White Hill, Pa.—Spalių 16-tą sargybiniai nukovė vieną pataisos namų jaunuolį, kitus du sužeidė. Jaunuoliai mėgino pabėgt. Tai jau trečias į keturis mėnesius mėginimas pabėgti iš pataisos namų.

UKRAINIEČIAI APIE LIETUVIUS

Ukrainiečių dienraštis "Svoboda" spalių 14 d. pirmam puslapyje įdėjo žinią apie bolševikų terorą ir žudymus Lietuvoje ir, kad tuo reikalu Lietuvos Pasiuntinys Washington'e įteikė notą, painformuodamas State Departamentą

Bendrai, "Svoboda" dažnai informuoja savo skaitytojus apie Lietuvos reikalus draugiškai prielankioje dvasioje. LGKSB

SUAREŠTAVO 6 VADUS

Vichy. — Spalių 16-tą Paryžiaus stotyje naziai suėmė 5 vyrus ir 1 moterį, kaip slaptos prancūzų organizacijos vadus. Pas suimtuosius surado 1500 narystės kortelių. Taigi areštuotų bus ir daugiau.

DIDELIS NERIMAS JAPONIJOJE

Naują Ministrų Kabinetą Sudarė Generolas Eiki Tojo

Tokio.—Spalių 16-tą po ilgų vyriausybės vadų pasitarimų, kuriems vadovavo pats imperatorius Hirohito, rezignavo F. Konoye kabinetas. Vyriausybės vadai negalėję sutart labai svarbiais klausimais. Kai kurie stovi už tai, kad reikia naudotis proga ir pulti Rusiją, kiti linkę ginklo pagalba išrišti ginčus su Amerika. Premjeras Konoye esą ir rezignavęs svarbiausia dėl to, kad nenorįs imti atsakomybės už karą su Amerika. Blaiviau žiūrintys japonai gerai žino, kiek jie košės prisivirė Kinijoje, kurios vis dar nepajėgia nuveikti. Susikirtus su Amerika prasidėtų visai kitokios "baikos". Japonijos miestai ir salos paragautų tokių "ryžių", kokių savo gyvenime nėra matę. Jei ne Amerika, japonai griebtų daugybę salų, kurios priklauso nazių sumuštoms šalims.

Naują ministerių kabinetą sudarė generolas Eiki Tojo, karštas nazių simpatikas. Bendrai, naujas kabinetas yra militaristų kontrolėje. Kokia kryptimi jis pasuks politiką — parodys netolima ateitis.

PRANCŪZAI NUKOVĖ NAZIŲ GENEROLĄ

Vichy.—Spalių 20-tą Nantes mieste, svarbiausioje aikštėje, sąmokslininkai nukovė nazių generolą Holtz, Nantes rajono okupacinės nazių kariuomenės komandierių. Gen. Holtz vyko į savo štabą, tuo tarpu jį puolė du vyrai ir nukovė.

Nazių ir prancūzų autoritetai stengiasi sąmokslininkus išaiškinti ir suimti.

Nantes randasi Vichy vyriausybės valdžioje.

AFGANISTANAS VARO LAUK AŠIES AGENTUS

Kabul.—Spalių 19 dieną Afganistano vyriausybė įsakė vokiečių ir italų nacionalams apleisti šalį. Apie 200 nazių ir italų turės išsikraustyt. Afganistano vyriausybė stengiasi išlaikyti savo neutralumą ir visu griežtumu draudžia bent kokią akciją, kuri gali pakenkti neutraliteto išlaikymui.

Deepwater, N. J.—Spalių 15-tą DuPont kompanijos naptalino dirbtuvėje įvyko didelis sprogimas. Sužeisti 25 darbininkai.

IŠTORPĖDAVO U. S. DESTROJERI

Washington. — Spalių 17-tą laivyno vadovybė paskelbė, kad tos dienos rytą ašies submarinas ištorpėdavęs U. S. destrojerį "Kearny".

Ataka įvykdinta 350 mylių atstumoje į pietvakarius nuo Islandijos.

Laivo komandierium yra leit. komandierius A. L. Danis.

Nežiūrint sunkaus laivo sužalojimo, jis vis dėlto pajėgė plaukti uostan.

Spalių 19-tą laivyno departamentas paskelbė, kad dėl tos atakos žuvo 11 jūreivių, kiti 10 sužeistų. Laivyno oficialai tvirtina, kad ataką įvykdė nazių submarinas.

MEMORANDUMAS ŽEMĖS ŪKIO REIKALAIS

Gaunama žinių, kad Lietuvos Žemės Ūkio Rūmų pirmininkas Flodžinskis įteikė Vokietijos generaliniam komisarui Lietuvoje Rentelnui memorandumą dėl žemės nuosavybės klausimo patvarkymo. Tame memorandume nurodoma, kad pagal aną patvarkymą Lietuvoje tikrovėje palikta bolševikų valdžios nustatyta tvarka, būtent, žemė palikta tiktai valdymui ir tai tiktai iki 30 hektarų. Toks patvarkymas Lietuvos ūkininkus skaudžiai apvylė. Lietuvos ūkininkai visada buvo savo žemės savininkai, tuo tarpu dabartinė tvarka, palikdama juos tiktai valdytojais, nepaskatins jų rūpestingai žemę dirbti. Toliau memorandume nurodoma į tą faktą, kad palikti taip pat bolševikiški sovchozai, kuriems paimti kaip syvis geriausi ūkiai. Jau bolševikai suspėjo tuos ūkius nušeimininkauti, tad jų produkcija ir toliau kris. Pagaliau, kreipiama dėmesis į žemės ūkio produktų kainas, kurios veda ūkininkus prie bankroto.

Memorandume nurodoma, kad anas patvarkymas buvo išleistas, nepasitarus su Žemės Ūkio Rūmais. Memorandumas siūlo patvarkymą pakeisti.

SUSTREIKAVO 8,000 PLIENO DARBININKŲ

Detroit, Mich. — Spalių 16-tą sustreikavo Great Lake Steel korporacijos dirbtuvės darbininkai. Reikalauja pakelt algas. Dirbtuvė samdo 8,000 darbininkų.

Patirta, kad gen. K. Skučo, prieš bolševikų okupaciją buvusio vidaus reikalų ministerio, žmona gavo leidimą grįžti iš Vokietijos į Lietuvą. Apie gen. K. Skučą buvo gauta žinių, kad jis laikomas liūdnai pagarsėjusiam Solovkų liogeryje.

Vokiškas pranešėjas, kurį laiką Kauno radiofono programoje nebesirodė. Dabar vėl programa pranešama vokiškai, o vėliau—lietuvių kalba.

WATERBURY PRIRAŠYTA 33 APLIKANTAI

CHICAGA MOBILIZUOJASI DIDELEI AUKSO ARUODO VAJAUS AKCIJAI

KITOSE APSKRITYSE IR KUOPOSE IRGI EINA GYVESNIS JUDĖJIMAS IŠPILDYTI SAVO KVOTAS

Pereitą savaitę LRKSA gen. org. P. Katiliaus ir vietinių darbuotojų — 11 kp. **ponių Gluodenis** ir **Vasiliauskienės**, 11 kp. **ponių Barkauskienės, Janušaitienės** ir **p. Breiva** pasidarbavimu, jau prirašyta 33 nauji aplikantai.

Praeitą savaitę prisirašė šie aplikantai: Joel Šiugždinis, John R. Danisavage, Juozas Vyšniauskas, Helen Vitkauskas, Alice Černiauskas, Constance Navage, Julius G. Vilčiauskas, Anna Norkevičius, Vera Kasparaitytė, Aldona Mažukaitis, Monika Lengminas, Constance Kinta, Alexandria Ūselis, Vincent Lengminas, John W. Kaukelis, Vladas Stulginski, Ona Stulginski ir Marcelė Andrikis.

Tai yra gražus pavyzdys kitoms Conn. valstijos kuopoms, kad ir jos pasidarbuotų.

Chicagiečiai laukia generalinio organizatoriaus Pr. Katiliaus, kurs visą mėnesį ten darbuosis su vietiniais veikėjais. Kai didžiulė Chicaga išsijudins, rezultatai bus geri. **Reik manyt, kad nuo chicagiečių neatsiliks visos Illinois ir kaimyniškos Wisconsin valstijų kuopos. Geriausios kloties.**

Šį sekmadienį Connecticut ir Pirmoji Penna apskritys laikys savo kuopų atstovų suvažiavimus. **Nėra abejonės, kad jų suvažiavimuose svarbiausiu reikalu bus auksinio aruodo vajus ir nustatytų kvotų įvykdymas.**

Clevelando 142 kuopos korespondentės P. G. pranešimu, jų kuopos susirinkime, kurs įvyko spalių 9-tą, **entuziastiškai pasirįžta stoti į naujų narių prirašinėjimo darbą.** Pasižadėjo darbuotis **Rozalija Vitonienė**, kuri daug yra pasidarbavusi praeityje.

Nauji nariai priimti Susivienymo centre nuo spalių 14, 1941:

11 kp. Waterbury, Conn.
Nellie Kanapka
Joseph Kanapka
Edward J. Morkys
Dorma Gudiskas
Mary Gudiskas
Dorothy Raden
Rose Lizauskas
Frances Balčiūnas
Mary Raden

14 kp. Wilkes-Barre, Pa.
Lorraine Mary Zionce

66 kp. Great Neck, N. Y.
Sophie V. Zebart
Josephine Kosmowski
Jerome A. Kosmowski
Adele Klant
Peter Yuska

111 kp. Plymouth, Pa.
Stanley Poteliūnas
Edward Krieger

155 kp. Scranton, Pa.
Anna Platus

200 kp. Linden, N. J.
Jurgis Mikšis
Birutė Krutulis
Alphonsa A. Shukis
Katarina Buzūnas
Frances Karanauskas
Helen Karanauskas
Salome E. Shukis
Frank T. Schilling, Jr.

230 kp. Detroit, Mich.
Eugene Zimnicky
Frank Wiltrakis

IŠVEŽTI Į RUSIJĄ ŠIE KUNIGAI

1. Dirvelė Augustinas, pranciškonas;
2. Martušis Liucijus, pranciškonas;
3. Kucharskis, jėzuitas iš Vilniaus;
4. Kostrickas Juozas, Kelmės vikaras;
5. Rimka Stasys, Kražių vikaras;
6. Didžiokas Vladas, Panevėžio katedros vikaras (šie paimti iš kalėjimų);
7. Vailokaitis Juozas Dr. iš Kauno;
8. Mileika Aleksandras, Vyžiuonių klebonas;
9. Krenčius Antanas, Vogerių klebonas;
10. Martinkus Vaclovas;
11. Mažonas Vladas, marijonas;
12. Przybisz, marijonas;
4. Bogucki Stasys, klierikas-marijonas;
15 Chojnacki Stepas, klierikas-marijonas.
16. Keli kunigai iš Vilniaus.

PARYŽIAUS ŽURNALAS APIE UKRAINĄ

Žinomas Paryžiaus žurnalas "Illustration" įsidėjo straipsnį apie Ukrainą. Straipsnyje pabrėžiama, kad ukrainiečių kazokai atsirado kaip tik tais laikais, kuomet Ukrainą valdė lietuviai. Nuo to laiko prasideda ukrainiečių nepriklausomybės tradicijos.

Kun. J. K. Židanavičius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, Amsterdam, N. Y., jau antras mėnuo guli Šv. Marijos ligoninėje. Turėjo dvi operacijas.

KVB

Paryžius.—Spalių 16-tą gauta žinia, kad naziai sušaudė vieną belgą už tai, kad simpatizavęs anglams

APSIDRAUDIMAS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYME AMERIKOJE TIKRAS IR SAUGUS

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

Eina Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00, Foreign countries $3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

PROPAGANDOS REIKŠMĖ

Paskutiniu laiku šiek tiek pagyvėjo lietuvių propaganda anglų spaudoje. Tai geras reiškinys. Tą propagandą vertėtų sistematiškai stiprinti iki ji pasieks reikiamo laipsnio.

Propagandinių rašinių patiekia atskiri asmenys ir Lietuvos konsulatai. Lietuvių Spaudos Biuras (New York'e) irgi ketina veikti propagandos reikalais.

Vienok daugiausia galima laukti šiuo žvilgsniu iš Katalikų Federacijos įsteigto Lietuvių Kultūrinio Instituto, kurio vedėju yra žinomas mokslininkas prof. K. Pakštas. Prie instituto grupuojasi įžymios mokslinės pajėgos, kaip prof. dr. Alfred Senn, šveicarų kilmės, bet gerai išmokęs lietuviškai, profesoriavęs Kauno universitete, dabar profesoriauja Pennsylvanijos universitete; prof. dr. Jonas Stanton - Stankevičius; dr. Pranas Galinis, dr. Juozas Raymond-Rymavičius; buvęs "Vienybės" redaktorius Vytautas Širvydas ir kiti.

Suminėti Lietuvių Kultūrinio Instituto bendradarbiai turi jau parašę ar susiplanavę parašyti veikalus apie Lietuvos istoriją, jos kalbą, literatūrą ir t. p. L. K. Institutas stengsis netik paruošti reikalingą literatūrą, bet ir ją išplatinti kitataučių tarpe.

Lietuvoje šiuo žvilgsniu dabar jokia akcija neįmanoma. Net smulkiausia žinutė iš ten pasiekianti užsienį turi pereiti per nazių koštuvą. Kitose Europos šalyse gyvenančių lietuvių diplomatų ir veikėjų rankos taip pat stipriai suvaržytos.

Tuo tarpu propaganda, ypatingai kultūrinė ir politinė yra labai reikalinga ir ji vaidina didelę rolę.

Lenkai dar patys nežino, koks likimas laukia jų tautą, vienok nesiliauja kalbėt ir rašyti apie lenkišką valstybę "od moža do moža". Jie neišsižada minties ne tik Vilnių susigrąžinai, bet ir visą Lietuvą prisijungti. Jų laikraščiuose dažnai pasigirsta rūščių priekaištų "broliams" lietuviams už separatistiškas tendencijas ir grūmojimų už nepalaužiamą nusistatymą apsieiti be lenkų globos ir ateityje. Aišku, kad lietuvių tautai nusikračius bolševikų ir nazių jungo prisieis turėti ginčų su lenkais, kurie iš praeities ir skaudžiausių įvykių nieko nenori paismokyti.

Kokią reikšmę turi propaganda parodo paskutiniai įvykiai Sovietų Rusijoje. **Nuo raudonosios revoliucijos pradžios bolševikai išlikvidavo 180,000 įvairių religinių grupių dvasininkų, sunaikino 60,000 įvairių religinių grupių bažnyčių—dievnamių.** Dar gegužės-birželio mėnesį, 1940 metų, svarbiausias bolševikų bedievių organas "Bezbožnik" rašė: "Komunistų partija visuomet kovojo ir visuomet kovos su religija —su bile religija... Komunizmas ir religija yra nenumaldomai priešingi... Komunizmas yra kovojantis ateizmas (bedievystė)." Bolševikų oficiozas "Pravda" liepos 20, 1939 metais rašė, kad Sovietų Rusijoje gali būti tik viena propaganda, būtent, priešreligininė propaganda, "kuri turinti valstybinės politikos charakterį, kuri yra neatskiriama dalis iš visų politiniųšvietimo ir partijos uždavinių."

Štai ką rašė balandžio mėnesį, 1940 metų, "Bezbožnykas'" apie "kapitalizmo tvirtovę" — Amerikos Jungtines Valstybes:

"Visos bažnyčios USA priklauso nuo apribotų kapitalistų sluogsnių... Dauguma iš jų, tikrumoje, yra kapitalistų nuosavybės, panašiai, kaip jų vasarnamiai ar jų Buick'ai;... jos gauna savo algas iš kapitalo magnatų ir iš savo pusės pildo visus jų nurodymus, kaip bile kuris komercinis agentas".

Žodžiu sakant, per 23 savo režimo metus bolševikai bedievybę laikė neatskiriama partijos ir valstybės dalimi, o religiją — liaudies nuodais. Vienok kai užklupo nelaimės ginčijasi ir bažijasi, kad religijos ir tikinčiųjų nepersekioja. Esą religijos laisvę patikrinanti pati Stalino konstitucija išleista gruodžio mėnesį, 1936 m. Čia neprošalį pažymėti, kad tokia veidmainiąnga bolševikų propaganda suklaidina netik tamsuolius — nemokšas, bet ir daugelį šviesių žmonių, kurie stengiasi visą tą bedievišką akciją su jos baisiausiais padariniais pateisinti.

Šale propagandos, mes, lietuviai, turime stipriau išvystyti visą kitą naudingą veikimą. Auginkime savo organizacijas nariais, remkime savo religines, tautines ir kultūrines įstaigas.

Kiekvieno lietuvio prievolė priklausyti prie L. R. K. S. A. ir agituoti, kad dar nepriklausantys įsirašytų. Būdami organizuoti ir pajėgesni daugiau nuveiksime ir savo senos tėvynės Lietuvos naudai.

Amerikos valstybės laivas niekuomet nenuskęs, jei mes turėsime ganėtinai karo laivų apsigynimui. Jūs galite prisidėti prie jų statybos pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius.

Apžvalga

PIKTINASI BOLŠEVIKŲ NACHALIŠKUMU

Ciniški bolševikų vadų pareiškimai, kad Sovietų Rusijoje nėra bažnyčių ir tikinčiųjų persekiojimo, sukėlė didelį pasipiktinimą net Anglijoje, kuriai labai svarbu turėti talkininkų kovoje su naziais. Dienraštis "Draugas" tuo reikalu rašo:

"Anglijos katalikų spauda labai griežtai protestuoja prieš Maiskio ,Sovietų Rusijos ambasandras Merkelis pasakojo mainingus ir melagingus pareiškimus.

"Maiskis, kaip jau buvo pranešta, savo laiku padarė pareiškimą, kad 'religija mano atstovaujamame krašte nėra persekiojama'...

"Žinomas radijo komentatorius kun. John Heenan Londono laikraštyje 'Universe', atsakydamas Maiskiui, pareiškė, kad '*niekuomet dar nėra buvę padaryta tokio ciniško užgavimo krikščioniškojo inteligentiškumo.*' Jisai tarp kitko atsišaukia dėl Dievo meilės *sustabdyti tas veidmainystes ir melagystes.*

"Londono 'The Catholic Times' taip pat stipriai pabrėžia, kad *mėginimas užginčyti baisiausią krikščionybės persekiojimą Sovietų Rusijoj yra visiškai ciniškas ir keistas prasilenkimas su tiesa.*

The Catholic Herald pastebi, kad sovietų ambasadorius Maiskis esąs tikrai drąsus vyras, galėjęs išdrįsti skelbti taip šlykščiai melagingus ir veidmainingus pareiškimus.

"Dauguma ir nekatalikiškų Anglijos laikraščių piktinosi sovietų komisarų pareiškimais, būk Rusijoj nebuvę ir nėra religijos persekiojimo."

SVARBU ŽINOTI PRIEŠO GERAS IR BLOGAS PUSES

"Naujienos" sako, kad "tik bukaprotis arba aklas fanatikas gali įsivaizduoti, kad žinių skelbimas iš priešo šalies tai—propaganda."

"Amerika pasidarytų sau didžiausios žalos, rašo "N.", jeigu ji atsisakytų žinoti, kas dedasi Vokietijoje, Italijoje, Japonijoje ir kitose demokratijos priešų šalyse. Ji užsirištų sau akis!

"Tiesa, tos žinios, kurios ateina kabeliu, bevieliniu telegrafu ir telefonu iš 'ašies' sostinių, yra nepilnos, šališkos, dažnai net visai melagingos. Jas reikia analizuoti, svarstyti, lyginti su kitais pranešimais ir, bendrai, imti kritiškai—'cum grano salis' (su druskos grūdu). Bet ignoruoti jų negalima. Spartesnio būdo gauti informacijas apie priešą nėra."

Toliau "N." nurodo, kaip komunistai, įsimylėję į Maskvą, bijo bešališkų žinių.

"...komunistų redaktoriai per metų metus maitino savo skaitytojus melais, *ir jie bijo, kad tie skaitytojai nepradėtų galvoti, išgirdę nepalankių komunizmo 'vierai' dalykų.* Todėl visas žinias apie Lietuvą, ant kurių nėra uždėta Maskvos štempelio, jie perdirba pagal savo kurpalį ir paduoda su visokiais 'antifonais'. O tuos laikraščius ir asmenis, kurie informuoja publiką ne taip, kaip jie nori, jie kolioja ir drapsto purvais!"

KATALIKŲ BAŽNYČIOS MISIJA

Savaitraštis "Amerika" išspausdino kun. J. Balkūno raštą apie Katalikų Bažnyčios misiją, misijonierių veiklą ir reikalą visiems prisidėti prie misijų rėmimo. Autorius tarp ko kito rašo:

"Skaičiai liudija, kokia 'didelė piūtis, bet darbininkų maža'. Misijos apima didelius plotus, šimtus milijonų sielų. Pernai 74,997 misijonieriai (kunigai, broliai ir seselės) dirbo 489 misijų teritorijose. Jų globoje yra 10,260 bažnyčių, 45,977 koplytėlės, 33,615 elementarinių mokyklų, 3,565 aukštesnės mokyklos, 771 ligoninė, 2,814 dispensorijų, 108 raupsuotų kolonijos, 1,971 prieglauda, 428 namai seneliams, 21 milijonas katalikų ir 2,614,036 katekumenai. Misijonieriams padeda 158,774 vietiniai katekėtai ir mokytojai.

"Ši plati dirva yra negausios Kristaus armijos užkariaujama pamažu. Iš visų pasaulio tautų siunčiami misijonieriai. Europa viena duodavo 90 nuoš. visų misijonierių. Dabar karo paliesta Europa mažai gali gelbėti. Prancūzija duodavo 15 nuoš., Vokietija 8 nuoš., Olandija 5 nuoš., Belgija 4½ nuoš. Jungtinės Valstybės duoda tik 5 nuoš.

"Misijų kraštai šio karo metu ypatingai jaus misijonierių trūkumą. Kasmet misijos duoda pusę milijono naujų katalikų. Misijonierių eilės normaliai privalo didėti po 500 į metus. Vietiniai duoda 200 metams, o 300 turi atvykti iš katalikiškų kraštų. Iš kur juos imti karo metu? Čia gali tik Amerika gelbėti.

"Dauguma misijų kraštų yra vargingi. Misijonieriai dirba tik tikinčiųjų aukomis padedami. Daugiausia aukų Tikėjimo Platinimo Kongregacijai ateidavo iš Europos. Ir čia dėl karo nukentės misijos. Šv. Tėvas ypatingai šiais metais remsis Amerikos katalikų aukomis. Ligi šiol Jungtinių Valstybių aukos vos pasiekdavo milijoną dolerių (kita tiek išleidžia vietinėms misijoms). Privalome patrigubinti savo paramą misijoms. Misijų sekmadienio aukos gelbės misijonieriams nenutraukti piūties. 'Mes, sako Popiežius Pijus XII, nesigailėsim pastangų ligi galo apšviesti katalikų tikyba tolimiausius žmones, kad Kryžiaus šešėlis kristų ant žemės tolimiausių kraštų, kuriame vien tik gyvenimas ir išganymas randasi.' "

"DER BUND" APIE PABALTIJO TAUTŲ IR VALSTYBIŲ LIKIMĄ

Berno laikraštis "Der Bund" įsidėjo vedamąjį straipsnį apie Pabaltijo tautų ir valstybių likimą. Straipsnyje atpasakojama tų tautų istorija ir pabrėžiama, kad viduramžyje vieni karingi lietuviai atsigynė nuo kryžiuočių ir įsteigė milžinišką valstybę. Straipsnyje ypač iškeliami Vytauto Didžiojo laikai. Autorius visus lietuvių vardus ir miestus rašo lietuviška transkripcija: Vilnius, Kaunas, Vytautas, Jogaila ir tt. Toliau straipsnyje paminima, kad Lietuvai susijungus su Lenkija, lietuviai patyrė tą patį likimą, kaip ir "smunkantieji lenkai". Atpasakojęs Pabaltijo likimą rusų caro okupacijoje, autorius ypač pabrėžia rusifikaciją, kuri buvo vykdoma Lietuvoje, kur per 40 metų buvo uždraustas net spausdintas žodis. Pagaliau laikraštis plačiau sustoja ties Pabaltijo tautų nepriklausomybės periodu, plačiai iškeldamas gen. Želigovskio smurtą. Čia pabrėžiama, kad lenkai puolė Lietuvą, nors tiktai prieš dvi dienas buvo nustatyta demarkacijos linija, dalyvaujant Tautų Sąjungos komisijai. Laikraštis baigia savo straipsnį, suminėdamas, kaip Pabaltijo valstybės buvo okupuotos bolševikų ir įjungtos į sovietų Rusiją. "Apie jų tolesnį likimą nieko tikro negalima pasakyti", — sako autorius.

BOLŠEVIZMAS—MAŽŲ TAUTŲ SMAUGIKAS

Per Kauno radiją buvo perskaitytas straipsnis iš laikraščio "Į Laisvę", pavadintas "Tautos traukiasi nuo bolševizmo." Straipsnio santrauka skambėjo taip: Prieš 20 metų ne visa Lietuva susipažino su bolševizmu ir todėl kai kas galėjo turėti iliuzijų dėl komunizmo idėjų. 1940 m. visi Lietuvos, gyventojai įsitikino kad bolševizmas tikrai yra biauriausia ir žiauriausia valdymo forma. Todėl šiandien visiems pasidarė aišku, kad komunizmas turi būti galutinai pribaigtas, kad jo nebeliktų nė ženklo. Kremliaus apgavikai gynėsi, nesikišią į tautinius klausimus. Jiems, girdi, rūpįs tik socializmo įgyvendinimas. Lietuva irgi buvo apgauta Stalino pažadų. Bet jo sistema kaip sykis daugiausia naikina tautas. Stalino planas buvo išgrūsti lietuvius į Sibirą, o Lietuvoje apgyvendinti kirgyzus ir kalmukus. Ta pati formulė buvo taikoma ir kitoms mažoms tautoms. "Visų mūsų tikslas turi būti galutinis bolševizmo išnaikinimas, kad ateityje niekas jau nebepamatytų to, kas trukdo atskiroms tautoms gyventi", skambėjo straipsnio pabaiga.

AR TAI GALIMAS DAIKTAS?

Lenkų informacijų ministerija Londone praneša, kad nacių okupuotoj Lenkijoj (prieš nacių sovietų karą) 300 kunigų sušaudyta ir apie 1,000 kunigų mirę kalėjimuose.

Anot tos pačios ministerijos, apie 2,700 kunigų ir Lodžės vyskupas Jasinski su penkiais kanauninkais uždaryti koncentracijos stovyklose.

Nesinori tikėti tokiomis nacių žiaurybėmis, nukreiptomis prieš katalikų kunigus.

Įdomu bus patirti, kaip daug katalikų kunigai yra nukentėję toj buvusios Lenkijos daly, kurią bolševikai buvo okupavę.

KVB

KATALIKŲ AUKOS

J. A. Valstybių katalikiškoji spauda praneša, kad šios šalies katalikų organizacijos ir pavieniai katalikai surinko daugiau kaip 1,445,000 dolerių nuo karo nukentėjusiems ir persekiojamiems šelpti.

Vyskupų komitetas iš minėtos sumos 245,000 dol. atidėjo priediniam nukentėjusių katalikų šelpimui. Iš tos atidėtos sumos apie 93,000 dol. išsiųsta į užsienius ir 152,000 dol. sunaudota bėgliams Amerikoje. Pažymima, kad vyskupų skirtos sumos gausios dalys teko lietuviams ir lenkams šelpti.

KVB

PASKAITA APIE KUN. VIENAŽINDĮ

Per Kauno radiją buvo paskaityta poeto Fausto Kiršos paruošta paskaita apie kun. Vienažindį jo 100 metų gimimo sukaktuvių proga. Buvo taip pat padeklamuotos kun. Vienažindžio eilės, o choras padainavo keletą jo dainų.

TREMTINIAI ŠAUKIASI--MES ATSILIEPIAME

Liūdna tremtinių dalia.—Geraširdžiai lietuviai dešimtines ir net šimtines kloja.—Antanina Leščinskienė pirmoji šimtinę aukojo.—Ir kitur eina didelis bruzdėjimas.

Rusai bolševikai tūkstančius Lietuvos geriausių sūnų ir gražiausių dukrų išplėšė iš savo tėvynės ir nubloškė į tolimą Sibirą, kur baisus vargas ir skurdas lietuvį lydi kiekviename žingsny.

Baisus skurdas ir vargas ištiko mūsų brolius tremtinius, kurie nenorėjo parduoti savo lietuviškos katalikiškos širdies rusams bolševikams. Jie šiandien kenčia, o kenčia už tai, kad nenorėjo būti bolševikų pastumdėliais, o troško išlikti žmonėmis.

Šiandien iš tolimo Sibiro mūsų broliai lietuviai tremtiniai šaukiasi į Amerikos lietuvius ir prašo, maldauja, kad mes jiems pagelbėtumem ir išvaduotumem iš bado nasrų.

Amerikos lietuvis geraširdis, kuo gali—jis padeda. Prasidėjo didingas vajus tremtinių šelpimui. Visi jautriai šį darbą remia ir tiesia pagalbos rankas, kad mūsų broliai tremtiniai būtų išgelbėti iš skurdo ir bado.

Mes dabar neturime progos visus geraširdžius lietuvius amerikiečius išskaityti, tai padarysime vėliau, bet tik pabrėžiame, kad atsiranda taurių lietuvių, kurie nesigaili paaukoti lietuviams tremtiniams iš bado gelbėti net po šimtinę. Gi va, **Antanina Leščinskienė,** čikagietė, tauri moteris paaukojo lietuvių tremtinių reikalams **$100.00. Jonas Gustainis iš Melrose Park, Ill.,** patiesė **$25.00.** Kiti čikagiečiai: **kun. Ig. Albavičius—$25.00; Stulpinas — $25.00; po $10.00: St. Šambaras, Balzekas, Pivariūnienė, Jonas Brenza, Marijona Brenzaitė, kun. K. Barauskas; dr. A. Račkus—$14.00. Po $5.00: Puplesis, kun. J. Prunskis, kun. A. Linkus, kun. A. Briška, kun. Kidykas, Juška, Bl. Kazlauskas, Švilpauskienė; adv. Gadys, Navickienė ir J. Budrikas po $10.00.**

Roseland, Ill., Visų Šventų par. salėje spalių 14 d. buvo surengtos prakalbos, kur kalbėjo dr. P. Vileišis ir kun. K. Barauskas. Prakalbose dalyvavo nedaugiau šimto žmonių, o surinkta $72.00. Klebonas **kun. J. Paškauskas aukojo $10.00,** daugelis aukojo po vieną dolerį, o **P. Rusteikytė, K. Draugelis po $5.00;** J. Jagminas, I. Lecytė, Leškienė po $2.00.

Indiana Harbor, spalių 12 d. kun. K. Barauskas sakė pamokslus Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioj ir čia surinkta $76.45. **Kun. klebonas K. Bičkauskas** aukojo $10.00, Gražina Steikūnaitė $3.00, Radienė $3.00, kun. Naudžius $2.00.

Vajus eina visu smarkumu. Mes tikime, kad Chicagos lietuvius paseks kitos kolonijos. Štai, Aleksandra Brazinskaitė iš Philadelphia, Pa., prisiųsdama savo auką, rašo: "Prisiunčiu $.75 Lietuvos reikalams. Kur labiausia reik, ten prašau paskirti. Ši mano auka nepaskutinė brangiai tėvynei gelbėti. Meldžiuos iš tikros širdies, kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma. Esu tikra, kad brolių kraujas ir ašaros nebus veltui..."

Pas mus ir daugiau džiugių žinių ateina, kad ir kitose kolonijose visu smarkumu ruošiamasi prie sekmingo vajaus lietuviams tremtiniams sušelpti ir padėti išvaduoti iš bado nasrų.

Tat visi į kilnų darbą. Mūsų pastangos prisidės prie brolių gyvybių išgelbėjimo, kurios bus reikalingos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės darbe.

Šiandien lietuviai tremtiniai Sibire kas rytą ir vakarą dainuoja, o kai sulaukia iš mūsų pagalbą, dar balsiau su poetu Brazdžioniu traukia:

— Tėvyne, tavo pasaka man už visas pasaulį...
ją seka visos pievos man, visi žali laukai mūs,
kaip paukščiai tavo sidabre tik tu viena kaip saulė—
gyva lig saulė vakaro būk miestuose mūs ir kaimuos!

Lietuvai Gelbėti Fondas
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago, Illinois

IR LATVIAMS ŽEMĖS NEGRĄŽINAMOS

Patirta, kad taip pat Latvijoje bolševikų nusavintos žemės latvių ūkininkams negrąžinamos. Kaip ir Lietuvoje, taip ir Latvijoje ūkininkai palikti tik žemių valdytojais, bet daugiau kaip 30 hektarų niekas neturi teisės valdyti. Taip pat Latvijoje negrąžinti nei namai, nei pramonės bei kitokios įmonės.

Kaip pranešama, paštas dabar veikia jau visoje Lietuvoje. Laiškai iš Lietuvos į Vokietiją jau ateina, bet vokiečių paštai korespondencijos į Lietuvą vis dar nepriima.

APSAUGOS BONŲ MINKLĖ

(Paruoštas U. S. Iždinės)

Kl. Ką aš galiu daryti, kad padėti mano sūnui, kuris tik ką įstojo militarėn tarnystėn?

At. Tamstos sūnus turi būt aprūpintas drabužiais, maistu ir paskutinėmis reikmenimis. Tiems dalykams reikia pinigų. Pirk Apsaugos Taupymo Bonus ir padėk vyriausybei aprūpinti reikmeninis jūsų sūnų.

Kl. Kokia darbininkų pažiūra į iždo Apsaugos programą?

At. Stipriai kooperatyvinė Amerikos Darbo Federacija (A. F. of L.), CIO ir Railroad Brotherhoods, ir gausingos kitos darbininkų grupės po visą šalį užgyrė programą.

Kl. Aš negaliu rast žodžio "Defense" (Apsaugos) ant Apsaugos Taupymo Ženklelių, kuriuos aš pirkau. Ar jie yra paprasti Paštiniai Taupymo Ženkleliai, ar mano pinigai investuoti į tuos ženklelius įeis į Apsaugos Programą?

Pastaba. — Pirkimui Apsaugos Bonų ir Ženklelių kreipkis į artimiausią pašta, taupymo ir skolinimo įstaigą; arba rašyk U. S. Iždinei, Washington, D. C. Taipgi ženkleliai dabar parsiduoda smulkmenų krautuvėse.

PRISIMENANT BAISŲ BOLŠEVIKŲ ŠEIMININKAVIMĄ LIETUVOJE

Nuo Kapinių į Kalėjimą.—Žydai Užiminėjo Katalikų Draugijų Namus.—Kaip "Raudonoji Savivaldybė" Norėjo Užimti Krekenavos Kleboniją.—Moksleivės Raudonarmiečių Pasismaginimui.—Bolševikai iš Burnos Išlupa Auksinius Dantis.

Po Roosevelto pareiškimo Amerikos spaudoje pasidarė labai gyvas klausimas—koksai gi iš tikrųjų yra bolševikų nusistatymas religijos atžvilgiu. Manau, kad ta proga bus naudinga prisiminti Lietuvos įvykius, kurie duos atsakymą į šį klausimą.

Penkias savaites gyvenęs po bolševikų okupacine valdžia įsitikinau, kad nors bolševikai atėjo su Markso šūkiu: "Religija—tautų opiumas", tačiau jie atsinešė ir ilgų metų priešreliginės kovos patyrimą Sovietų Rusijoje. Todėl jų taktika buvo: **pakirsti religijos įtaką viešajame, visuomenės gyvenime, išauklėti naują betikybinę kartą, bet būti atsargiems su kulto reikalų varžymu, kad savo besiekiant būtų kuo mažiau trukšmo Lietuvoje ir pasaulyje.** Pats okupacinės valdžios teisingumo **komisaras Pakarklis,** kurį aš asmeniškai pažinojau, man kartą viename pasikalbėjime pareiškė: "Seniams melstis nedrausime, bet jaunimą auklėsime naujoje dvasioje." Praktikoje per palyginti trumpą bolševikų okupacinės valdžios viešpatavimą jų nusistatymas religijos atžvilgiu pasireiškė taip:

1. **Tikybinių apeigų laisvė** mažiausiai tebuvo drįstama varžyti. Vis dėl to žinomi atsitikimai, kada pamaldų metu šalia bažnyčios buvo organizuojami trukšmingi mitingai. Taip yra buvę, pvz., Eržvilke pirmaisiais liepos mėnesio sekmadieniais (1940 m.). Kai kuriose vietose maldai skirtos patalpos buvo panaudotos profaniškiems tikslams. Pvz., Raseinių domininkonų vienuolynas ir koplyčia buvo užimtas raudonosios armijos karių, koplyčios altorius rastas po nakties išmestas į mėšlyną. Panevėžy marijonų koplyčioje įsikūrė plakatų piešėjai ir buvo daromos artistų repeticijos. Apie įvykius Eržvilke sužinojau pats ten atsilankęs 1940 m. liepos 21 d. Apie Raseinių koplyčią gavau žinių iš vienuolio dominikono, kurs ten gyveno, o apie Panevėžio koplyčios suprofanavimą (berods Tilvytis) buvo rašęs "Tarybų Lietuvoje". Tą numerį pats skaičiau. Negalima pamiršti ir įvykių Kauno kapinėse, kada ten susirinkusios pasimelsti minios buvo išsklaidytos, daug buvo žmonių areštuota, o moksleivių mergaičių nemažas skaičius atiduota raudoniesiems pasismaginti.

2. **Tikinčiųjų laisvė** buvo varžoma kliudant tikintiesiems dalyvauti pamaldose. 1940 m. rudenį sekmadieniais nuo pat ryto, kada vyksta pamaldos, buvo organizuojamos "Brigados" bulvių ir kitų daržovių kasimui. Moralinės prievartos keliu į tą darbą buvo verbuojami įstaigų tarnautojai, moksleiviai, spaustuvių darbininkai. Apie tai plačiai daugelyje numerių yra rašę sovietiškieji laikraščiai "Tarybų Lietuva", "Valstiečių Laikraštis".

1941 m. spalių mėn. 14 d. gavau pranešimą iš labai rimto vyro—kun. prof. St. Ylos (buvusio dėstytojo Vyt. Didž. Kauno unversitete), kuriame atskleidžia porą reikšmingų faktų, apie kuriuos anksčiau buvo pranešęs sieną perėjęs generolas Raštikis.

Pastebėta, jog komunistų partijos elementai visokiais būdais spaudžia tikinčiuosius, kad jie nelankytų sekmadieniais pamaldų. Toks spaudimas ypatingai paliečia tarnautojus bei valdininkus, kurie susilaukia ir grąsinimų. Kauno pradžios mokyklų mokytojai gavo vasario mėnesį inspektoriaus paraginimą vengti sekmadieniais eiti į pamaldas, nes tokiu būdu jie duodą blogą pavyzdį mokiniams, kurie į juos nusižiūrėję, taip pat ima eiti į bažnyčią.—Okupantų karinės valdžios organai, kaip girdėti, buvo beruošią įstatymo projektą, kuriuo turėjo būti uždrausta lietuvių korpuso uniformuotiems kariams ir koją įkelti į bažnyčią. Žinia apie tokį sumanymą buvo paskleista tarp lietuvių kareivių dar prieš tokį įstatymą paskelbiant. Kareivių tarpe prasidėjo stiprus bruzdėjimas ir toksai įstatymas nebuvo paskelbtas."

Pažymėtina, kad prie bolševikų okupacinės valdžios buvo įvesta priverstina civilinė metrikacija, tikybinės jungtuvės neturėjo juridinės galios ir tikinčiųjų sąžinės laisvė dėl to daugely atsitikimų turėjo nukentėti.

3. **Katalikų mokyklos buvo uždarytos visos.** Uždarius Vilkaviškio ir Telšių kunigų seminarijas, buvo dar kurį laiką palikta kunigų seminarija Kaune, tačiau ir ji greit buvo likviduota, užimant jos rūmus. Taip kad per keletą mėnesių nebeliko Lietuvoje nei katalikų mokyklų, nei seminarijų ir daugelis katalikų vienuolių, dirbusių mokyklose atsidūrė be pragyvenimo šaltinių. Uždarytas ir kat. teol-filosofijos fakultetas, o nemažai jo profesorių areštuotą, pvz., Bistras, Dovydaitis, Dielininkaitis, Pankauskas.

4. **Katalikų organizacijos buvo uždarytos visos.** Aš pats buvau 1940 m. liepos 18 d. centriniuose katalikiškų organizacijų rūmuose: Katalikų Veikimo Centre Kaune, kada atėję trys komunistai (jų tarpe viena žydė) ir policijos atstovas mus visus tarnautojus išvarė iš tų patalpų neleisdami nieko išsinešti, visą turtą nusavindami, spintas užantspauduodami. Buvo uždarytos šios katalikų draugijos ir jų turtas nusavintas: Katalikų Veikimo Centras, Katalikų Vyrų Sąjunga, Katalikių Moterų Sąjunga, kaimo jaunimo organizacija "Pavasaris", mokslus einančio jaunimo draugija Ateitininkai, vaikų draugija "Angelo Sargo", labdarybės draugija Šv. Vincento a Paulo ir Caritas, Blaivybės draugija, labdarybės Vaikelio Jėzaus draugija, švietimo draugijos "Saulė", "Rytas" ir "Žiburys", Katalikų Mokytojų sąjunga, tarnaičių Šv. Zitos draugija, Krikščionių Darbininkų Sąjunga. Nebuvo leista veikti net grynai pamaldumo draugijoms, kaip Gyvojo Rožančiaus draugijai, tretininkams, Šv. Sakramento draugijai.

Pažymėtina, kad prieštikybinių laisvamanių draugijos veikimas buvo visokiais būdais remiamas ir skatinamas. Nemažai gi katalikų vadų areštuota, pvz., Leimonas, Dovydaitis, Pankauskas ir kt. Gauta žinių, kad Dovydaitis ir Pankauskas išgabenti į Sibirą.

5. **Katalikų spauda visa liko sunaikinta.** Iš pradžių keletą savaičių dar galėjo eiti buvusieji katalikų laikraščiai, bet jie buvo griežtai cenzūruojami ir verčiami dėti okupacinei valdžiai reikalingus dalykus. Greit buvo uždaryti visi kat. laikraščiai: XX Amžius, Mūsų Laikraštis, Židinys, Naujoji Vaidilutė, Moteris, Šaltinis, Pranciškonų Pasaulis, Žvaigždė, Pavasaris, Jaunimo Vadas, Ateitis, Ateities Spinduliai, Darbininkas, Panevėžio Garsas, Žemaičių Prietelius, Lietuvos Mokykla, Logos, Kosmos, Soter, Atheneum, Tiesos Kelias, net vaikų laikraštėliai, kaip Šaltinėlis, Žvaigždutė.

Tuo gi tarpu prieštikybinis laikraštis "Laisvoji Mintis" turėjo palankiausias sąlygas. Nemažai katalikų redaktorių ir bendradarbių areštuota. Pvz., Dr. Skrupskelis, Juoz. Gudjurgis. Nuo Gudjurgio gauta telegrama iš Sibiro, jis kenčia sunkią tremtinio dalią, kaip ir Dr. Skrupskelis.

Uždarytos visos katalikų knygų leidimo įstaigos: Šv. Kazimiero dr-ja, "Sakalas", "Žinija", Marijonų ir Jėzuitų knygų leidimo skyriai. Turėta jų nuosavybė konfiskuota ir perduota valstybinei knygų leidyklai. Kai kurios religinės knygos buvo sunaikintos. Charakteringas faktas: Šv. Kazimiero draugija buvo pasiruošusi išleisti naują laidą Šv. Raštą. Buvo viskas parengta, net ir raidės surinktos. Kai buvo pastatytas bolševikų komisaras tam knygynui, jis įsakė raidžių rinkinį sutirpdinti...

Atimtos visos katalikų spaustuvės: "Šviesa", "Žaibas", Marijonų spaustuvė ir k. Jų turtas perduotas valstybinei spaustuvei. Dėl viso to nemažai nukentėjo ir Amerikos piliečiai, kurie pvz., buvo nariais Šv. Kazimiero draugijos. Jie sudarė apie pusę visų draugijos narių.

6. **Bažnyčios inventorius ir nejudomas turtas.** Bažnyčios tarnų išlaikymui Lietuvoje ne alga mokama, o yra prie parapijų žemė. Bolševikai iš karto buvo paskelbę atimsią visą žemę, bet vėliau, matydami žmonių reiškiamą nepasitenkinimą, pakeitė nusistatymą, kol kas prie bažnyčios palikdami po tris hektarus, kitą gi žemę nusavindami. Bažnytiniai trobėsiai, kurie turėjo aukščiau bendrai nustatytos normos taip pat buvo nusavinti. Tarp žymesnių nusavintų pastatų paminėti Ark. Metropolito rūmai Kaune, Kunigų Seminarijos patalpos Kaune, Katalikų Veikimo Centro namai Kaune, Ateitininkų ir Pavasarininkų rūmai Kaune, Jėzuitų namai ir daug kitų.

Štai keletas faktų:

Kitur, kur stovėjo didesnės bolševikų ginkluotos jėgos, nutarimai buvo greit įvykdomi. Sakysim, Kaune per trumpą laiką buvo iškraustytas visas kunigų seminarijos rajonas ir naujieji vyskupo rūmai; tenai apgyvendinti raudonarmiečiai.

Kol dar veikė vadinamoji buv. Lietuvos kariuomenei likviduoti komisija, jai buvo okupantų pasiūlyta Įgulos bažnyčia, kaip buv. Krašto Aps. Ministerijos turtą, perduoti Kauno miesto vykdomajam komitetui (taip tada buvo vadinama miesto savivaldybė). Toji bažnyčia ketinta paversti antireliginiu muziejum. Bet minėtoji komisija buvo pati anksčiau likviduota, negu kad ji suspėjo Įgulos bažnyčios klausimą išspręsti. Kauno Arkivyskupijos kūrija tuo pasinaudodama, šią bažnyčią pavedė vienuoliams. Pamaldos Įgulos bažnyčioje tebevyko ir toliau, tačiau buvo bijoma, kad kiekvienu metu ją gali atimti.

Klebonijos, kurių talpa prašoka tam tikrą nustatytą kubatūrą, buvo nusavintos. Būta tuo atžvilgiu net kurijozų. Sakysime, Aukštosios Panemunės klebonija buvo per maža, kad būtų galima nusavinti, tačiau nusavinimo komisija—vietos komunistukai—žydeliai ir pan.—sudėjo krūvon visų parapijos namų talpą, įskaitydami net ir špitolės ir parapijinės mokyklos patalpas, ir tokiu būdu surinkę reikalaujamą talpos kiekį visus tuos namus nusavino. Parapijos kunigai gavo išsinuomoti kambarį ten pat.

7. **Dvasiškijos personalas** okupantų buvo skaudžiai paliestas. Arkivyskupas Metropolitas Skvireckas buvo išmestas iš savo rūmų. Taip pat ir jo sufraganas vysk. Brižgys. Kaišedorių vyskupui išviso buvo uždrausta gyventi Kaišedoryse. Kai kurie kunigai buvo terorizuojami ir verčiami eiti šnipų pareigas GPU tarnyboje. Taip yra buvę su kun. Gurinsku, kurs dabar yra New Yorke. Net vienuolius varu varė liktis šnipais GPU tarnyboje, terorizuodami uždarę į kalėjimą. Taip yra, pvz., atsitikę su kun. marijonu Sakevičiumi, kuriam iš GPU pasisekė ištrūkti tik pabėgant iš Lietuvos. Dabar jis yra Romoje, marijonų namuose. Greit prasidėjo kunigų areštai, žudymai, trėmimai. Nužudytųjų ir ištremtųjų kunigų sąrašas, gautas per Romą, siekia daugiau kaip 30. Kai kurie kunigai buvo žiauriai nukryžuoti, perpiaui jų viduriai.

Jau gaunamos telegramos iš Vidurinės Azijos, pranešančios apie ten esančius ištremtus lietuvius kunigus. Taip USA pasiekė telegramos, pranešančios, kad Barnaule yra kun. Petras Prunskis, daugiau kaip 60 metų silpnos sveikatos senelis, dėl širdies ligos nebegalėjęs eiti jokių bažnytinių pareigų. Taip pat gauta žinių iš Barnaulo apie ten esantį ištremtą vieną Vilniaus kleboną kun. Čibirą. Nėra žinių, ką jie turi pakelti patekę į bolševikų barakus. Tačiau man asmeniškai teko išsikalbėti su vysk. Matulioniu ir kitais bolševikų arešte buvusiais kunigais, kurie 1933 m. (ar 1934) buvo iškeisti į kalinius bolševikus. Vysk. Matulionis pasakojo, kaip jam šaltyje, be reikiamų drabužių, be pakankamo maisto teko miške medžius kirsti ir savimi vilkti, kaip teko keletą metų kentėti Maskvos kalėjimuose ir šaltuose Solovkų lageriuose. Iš jų kun. Juršanas nuo nepakeliamų sąlygų buvo gavęs džiovą, kitas jo draugas taip pat grįžęs į Lietuvą džiovininku tuojau mirė. Mačiau ir pats kalbėjausi, su kunigu, grįžtančiu su tuo pačiu ešalonu, kurs buvo netekęs sveikos sąmonės nuo tortūrų kalėjimuose. Drauge gi važiavusi moteris Gineitienė pasakojosi, kad jai bolševikai išlupė auksinius dantis.

K. J. PRUNSKIS

SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygyną Papildytų Šiomis Knygomis

Valgių Gaminimas ir Namų Prižiūrėjimas

Šeimininkės! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai šeimininkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi paaiškinimai. Kaina $1.00.

Angliškai Lietuviškas Žodynėlis

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti. Žodynėlis turi arti pustrečio šimto puslapių, palgo formato, parankus nešiotis kišeniuj ir kiekvienam reikale naudotis. Kaina $1.00.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinių juokų knyga. Ją nusipirkę nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susiieškoti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausios popieros ir jrišta gražiais apdarais. Joj randasi 160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po $1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupigintą ir parsiduoda tik už 70 centų.

Sparnuoti Lietuviai—Darius ir Girėnas

Parašė P. Jurgėla. Turinys: Darius ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miške paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Darius ir Girėno nesėkmės aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie Lituanicą. Skridimo rūmėjai ir rėmėjų komitetai. 384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina $1.50.

Reikalaukite

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ

P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

LENKAI IR VILNIUS

Anglų kalboje Penguin specialioj serijoj išleista knygutė: "Poland" parašyta W. J. Rose. Skyriuje išvardintam "The First Twenty Years" rašoma ir apie Lietuvą. Ten sakoma:

"Prieš 600 metų, Vilnius buvo didžiulės Lietuvos imperijos sostinė, kurioje, kaip istorikai tvirtina, lietuviai tesudarę aštuntą dalį gyventojų. Po unijos su Lenkija sekė svarbios permainos, daugiausia Katalikų Bažnyčios įtakos dėka. Vilnius su laiku pasidarė lenkišku miestu kaip Breslau vokišku ar Štrasburgas prancūzišku. Mes matėme Vilnių, kaip vyriausią lenkų romantinio laikotarpio judėjimo centrą po 1815 metų. Vienintelė kita svarbesnė pažymėtina Vilniuje įtaka, be 19 šimtmetyje įvestų rusų elementų, buvo žydai, kurie sudarė didelę gyventojų dalį. Tokią padėtis, be abejo, buvo labai apgailėtina vadams atgimstančios lietuvių tautos, kuri kartu su lenkais kovojo ir kentė carizmo jungą. Jie laikės nuomonės, kad Vilnius yra jų "šventasis" miestas, nors istorinis procesas visiškai padėtį pakeitė. Dar vienas esminis dalykas atsimintina. Jei lenkai nebūtų sumušę bolševikų kariuomenę 1920 m., nebūtų buvę nei laisvos Lenkijos, nei laisvos Lietuvos. Kartą tai atsiekus, nebuvo galima, kad kokia pretenzija į Vilnių galėtų lygintis su lenkų. Mažiau kaip 10 procentų lietuvių tėra mieste, o apylinkių gyventojai yra baltgudžiai ir lenkai. Būtų buvęs didelis politinis "graftas" Lietuvai gauti išplėstas sienas, kokių reikalavo ekstremistai, lygiai kaip sienos prieš Lenkijos padalinimą būtų buvę Lenkijos nelaime.

"Duoti dideles mažumas prieš jų valią bet kokiai valstybei sudaro didelio pavojaus visiems ir teatneša nelaimę tiems, kuriuos tai liečia.

"Kas faktinai šiame dalyke nulėmė, tai, žinoma, maršalo Pilsudskio asmeniškas prisirišimas prie gražaus istorinio miesto, kuriame jis užaugo. Naudojama akcija buvo priešinga Alijantų instrukcijom, bet žmonės, kurie ėmėsi veikti žinojo, kas darytina geriau už Vakarų Europos valstybės vyrus."

Su viršum pustrečio šimto puslapių knygutėje palyginamai trumpai apibudintu Vilniaus klausimu, labai daug pasakyta ir atvirai atskleista lenkiška galvosena. Reikia manyti ligi dabar ji bus žymiai pasikeitus. Vargiai dabartiniu metu autorius drįstų tvirtinti, kad teisių į kitų tautų miestus turi tas, kas nugali karo lauke. Mums rodos, lenkiškas miestas palieka lenkišku nepriklausomai nuo to ar Vokietija ar Sovietai jį atplėšia. Lygiai lietuviškas Vilnius palieka lietuviškas nepriklausomai nuo to, kad lenkai sovietus nugali. Tyčiotis iš Vakarų Europos valstybės vyrų, kad Želigovskiados "veikėjai" geriau nusimanė, kas darytina Vilniaus krašte yra mažiausia neatsargumas. Mums rodos ir autorius ir gyvieji Želigovskiados "veikėjai" kaip tik visas savo viltis yra sudėję Anglijos ir Amerikos valstybių vyruose.

Grįsti savo teisę į Vilnių Pilsudskio asmeniškų prisirišimu prie to miesto yra didelis pasityčiojimas. Pilsudskio prisirišimas nepalyginti su lietuvių tautos prisirišimu. Jeigu Vilnius buvo lenkų tam tikro laikotarpio romantizmo judėjimo centras, tai ką bekalbėti apie lietuvius, kuriems Vilnius buvo ir tebėra viskas.

Kas liečia lenkų statistines žinias Vilniaus krašte, yra žinoma, kiek jos vertos. Todėl daugiau patikėtini objektingesni statistiniai daviniai nustatyti prieš lenkų okupaciją.

Taip tikrovė įrodė, kad didelė nelaimė turėti "išplėstas sienas", todėl "išplėstų" sienų Lietuva ir nesiekė. Tas priekaištas geriausiai tiktų patiems lenkams ir tai nėra tik lietuvių nuomonė.

LGKSB

LIETUVOS KARIAI

Nebijom nieko. Mes—kariai.
Tik žengiame ir žengiame.
Ir priešui mirtį rengiame.

Kulkosvaidžiai ir jų daina,—
Jais priešams kelią kertame,
Prieš jųjų norus veikiame.

Granatos dūmai ir liepsna—
Tai žygiai—jų telaukiame
Ir žygių dainą traukiame...

Nebijom nieko. Juk,—kariai,
Mes Lietuvos karių būriai,
Pratiesim kelią ateitin.

Už savo šalį mirdami
Ir bendro tikslo vedami
Pratiesim kelią ateitin.

Peržengsi, prieše, mus tada,
Kai mirsim, gyvus—niekada—
Peržengsi mūs lavonus tik!

Juozas Žengė

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.
Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
P. Karašauskas, Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonskas, Iždininkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
K. A. Venčius, Iždo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
Kazys Vilniškis, Iždo Globėjas, Sockett Point Rd., No. Haven, Conn.
Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvot., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. J. Vaičaitis, 2509 Main St., Scranton, Pa.
2. Ad. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa
3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
2. V. Grieštaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
3. V. Leliokas, 22 Penn St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grišius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. J. A. Mickeliūnas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
3. Ed Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

ŠVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. J. K. Miliauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
2. Kun. J. Paškauskas, 10809 S. State St., Roseland, Ill.
3. J. B. Laučka, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
4. Ant. Kneižys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
2. K. Šlamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
3. M. Šrupšienė, 4351 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.

J. P. Rakštis, Skautų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill.

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

Išrašyti nuo Birželio 18 1941 iki Rugsėio 11 1941

(Tęsinys)

46395	Vladas Jegelevičius, 17 kp., 3 sk. pašalpa už 22 d.	33.00
46394	Jonas Urka, 183 kp., 4 sk. pašalpa už 21 d. (viso 90 d.)	42.00
46396	Sofija Sirkus, 33 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Dominiką Sirkų	500.00
46397	Teofilė Moliušienė, 46 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Antaną Moliušį ir 4 sk. pašalpa už 4 d. $8.00	508.00
46398	Mikolas Ivanauskas, 78 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Marę Ivinauskienę (1 mėn. duokl. atitr. $1.55)	498.45
46399	Zuzana Žemaitaitienė, 98 kp., 5 sk. pomirtinė už a. a. Antaną Žemaitaitį	1,000.00
46400	Ona Grigaliūnienė, 235 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Oną Grigaliūnaitę (1 mėn. duokl. atitr. 67c.)	499.33
46401	Kazys Šidlauskas, 244 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Justiną Šidlauską (1 mėn. duokl. atitr. 97c.)	499.03
46402	Morta Ramanauskienė, 14 kp., 5 sk. pašalpa už a. a. Stasio Ramanausko prik. pašalpą už 5 d., sulig Pild. Kom. nutarimo išmokėti	15.00
46403	Anthony Gibaviez, papering, plastering and painting apt. at 73 E. South St., Wilkes-Barre	27.00
46404	Matthews Bros., paper, plaster. and other supplies necessary for decorating apt.	12.18
46405	Smith Bennett Corp., 19 Juvenile and 20 Payment End. policies	95.00
46406	Juozas Kirmelas, 98 kp., 4 sk. pašalpa už 90 d.	180.00
46407	Kazys Loda, 32 kp., physician's fee for filling out the late Stan. Stasiūnas' death certificate as per attorney's approval	2.00
46408	Jonas Lukoševičius, 30 kp., 5 sk. pomirtinė už a. a. Viktę Lukoševičienę (1 mėn. duokl. atitr. $1.67)	998.33
46409	Jonas Kavaliauskas, 81 kp., 5 sk. pašalpa už 24 d.	72.00
46410	Jonas Čižauskas, 98 kp., 5 sk. pašalpa už 25 d.	75.00
46411	Juozas Urbanavičius, 28 kp., 4 sk. pašalpa už 10 d.	20.00
46412	Katrė Račiuvienė, 20 kp., auka iš Labd. Fondo (Pild. K-to nutarimas)	15.00
46413	Marijona Abraitienė, 163 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Mykolą Abraitį (1 mėn. duokl. grąž. $1.00)	501.00
46414	Alekas Laukevičius, 1 kp., 3 sk. dalis pomirtinės už a. a. Rožę Laukevičienę (duokl. atitr. 20c.)	124.80
46415	Magdė Laukevičius, 1 kp., 3 sk. dalis pomirtinės už a. a. Rožę Laukevičienę (duokl. atitr. 20c.)	124.80
46416	Antanas Laukevičius, 1 kp., 3 sk. dalis pomirtinės už a. a. Rožę Laukevičienę (duokl. atir. 21c.)	124.79
46417	Lith. R. C. Alliance in Trust for Pranė Laukevičius, Minor Beneficiary, 1 kp., 3 sk. dalis pomirtinės už a. a. Rožę Laukevičienę (duokl. atir. 21c.)	124.79
46418	Matas Zujus, traveling expenses to attend L. R. C. Federation Congress Aug. 7, 1941 at Marianapolis College	14.00
46419	Vladas Balaišis, 153 kp., 4 sk. pašalpa už 16 d.	32.00
46420	Antanas Šatkus, 194 kp., 2 sk. pašalpa už 24 d.	24.00
46421	Magdė Prabulienė, 109 kp., 3 sk. pašalpa už 26 d.	39.00
46422	Elena Černiauskaitė, 5 kp., 2 sk. pusė pašalpos už 50 d.	25.00
46424	Juozas Sabasevičius, 24 kp., 3 sk. pašalpa už 12 d.	18.00
46425	Uršulė Zarambienė, 30 kp., 2 sk. pašalpa už 13 d. (viso 90 d.)	13.00
46426	Pranas Urcinas, 33 kp., 4 sk. pašalpa už 5 d.	10.00
46427	Pranas Pluskis, 35 kp., 5 sk. pašalpa už 14 d.	42.00
46428	Marijona Serapinienė, 65 kp., 2 sk. pašalpa už 46 d.	46.00
46429	Jurgis Diadonis, 92 kp., 4 sk. pašalpa už 23 d.	46.00
46430	Ignas Ramila, 40 kp., 4 sk. pašalpa už 25 d.	50.00
46431	Katarina Andriulienė, 17 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Antaną Andriulį	500.00
46432	Wm. T. Kvetkas, use of automobile on Alliance and Garsas business as per Finance Com. decision	25.00
46433	Tomberg Electric Supply Co., electric light bulbs	3.60
46434	Jonas V. Šnipas, 14 kp., commission for obtaining new members	8.00
46435	J. Bankieta, 187 kp., commission for obtaining 3 new members	7.00
46436	Wm. T. Kvetkas, office salaries last half of month, less soc. sec.	313.60
46437	Jurgis Plevnikas, Sr., 111 kp., commission už prirašymą naujų narių	25.50
46438	Antanas Švagždis, 133 kp., 4 sk. pašalpa už 18 d.	36.00
46439	Veronika Zintelienė, 178 kp., 3 sk. pašalpa už 49 d.	73.50
46440	Elena Urbonienė, 181 kp., 3 sk. pašalpa už 44 d.	66.00
46441	Ona Gaižauskienė, 206 kp., 3 sk. pašalpa už 27 d. (viso 90 d.)	40.50
46442	Bernadette Čeponis, 254 kp., 4 sk. pašalpa už 14 d.	28.00
46443	Jonas Velžis, 270 kp., 3 sk. pašalpa už 35 d.	52.50
46444	Vincas Janonis, 270 kp., 2 sk. pašalpa už 6 d.	6.00
46445	Juozas Sitkevskas, 282 kp., 3 sk. pašalpa už 31 d.	46.50

(Bus daugiau)

LRKSA PIRMOS PENNA APSKRITIES KUOPŲ ŽINIAI

Reguleris bertaininis Pirmos Apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, spalių 26, 1941, 2 valandą po pietų Šv. Juozapo lietuvių parapijos mokykloj, 510 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa. (vienas blokas nuo bažnyčios į rytų pusę).

Todėl kviečiu visas mūsų apskrity gyvuojančias kuopas būtinai prisiųsti savo atstovus, nes tik vienybėje galėsime nuveikti svarbesnius darbus.

Taipgi primenu, kad atsilankiusios kuopos užsimokėtų į apskritį.

J. Žernauskas,
Apskr. sekr.

METINIS CONN. APSKR. SUVAŽIAVIMAS

LRKSA Conn. apskrities metinis suvažiavimas įvyks spalių 26, 1941, Šv. Juozapo parapijos mokykloje, Congress Ave., Waterbury, Conn. Susirinkimas prasidės 1 val. po pietų.

Šv. Mišios už mirusius ir gyvus narius bus atlaikytos aštuntą valandą ryte irgi Šv. Juozapo bažnyčioje Waterbury, Conn.

P. Poškus, pirmininkas
V. J. Kaunietytė, rašt.

WORCESTER, MASS.

Didelė LRKSA 41 Kuopos Pramoga

LRKSA 41 kp. turės didelę pramogą sekmadienį, spalių 26, 1941 m. pobažnytinėje svetainėje. Įžanga 25 centai Pradžia 4-tą val.—tuojau po mišparų.

Atsilankę galės gauti dovanas, nes bus lošimai (party). Bus karštos kavos su skaniais pyragais, kurių mūsų moterėlės prikeps. Bus kalbų, bus muzika. Žodžiu sakant, bus gražus praleidimas sekmadienio vakaro, o tiktai už 25 centus.

Kviečiame visus Worcester'io lietuvius atsilankyti. Kadangi dabar da tęsiasi LRKSA vajus, tai kurie norėsite įsirašyti, tai mūsų organizatoriai patarnaus suteikdami informacijas. Įstojimas veltui. Dabar graži proga tapti LRKSA nariu

Brangus jaunime! Kurie jau esate nariais, atsiveskite į tą vakarėlį savo draugus-ges, o mes juos prirašysim ir veltui pavaišinsim.

Kviečia *Rengėjai*

Rudenio Išvažiavimas

Visais atžvilgiais gerai pavyko. 41 kp. taria nuoširdų ačiū visiems-soms, kurie atsilankėte spalių 19-tą Maironio parke. Mes netrokštame didelių pelnų—uždarbių, bile garsinamės. Tegu visuomenė mato gyvumą mūsų organizacijoj.

41 kp. nuoširdžiai dėkoja "Garso" redakcijai ir vietos gerb. klebonui kun A. Petraičiui už skelbimą.

K. Lekeckas, koresp.

ROSELAND, ILLINOIS

LRKSA 33 Kuopa Rengia Vajaus Vakarą

Įvyks sekmadienį, spalių 26, 1941, Visų Šventų parapijos svetainėj, 10806 S. Wabash Ave.

Bus vaidinama vieno veiksmo komedija "Daina be galo."

Pradžia 7:00 val. vakare.

Geras orkestras linksmins visus Tai bus pirmas parengimas po atostogų svetainėje. Visiems bus malonu atsilankyti pasitarti šių laikų svarbiais reikalais, ypatingai apsidraudimu savo ateities. Rengimo komitetas darbuojasi visus patenkinti — svečius ir narius. Bus alaus ir skanaus kugelio su užkandžiais. Nepraleiskite progos!

Kviečia *Rengimo Komitetas*

"ŽVAIGŽDĖ" IR KUNIGAS MILUKAS

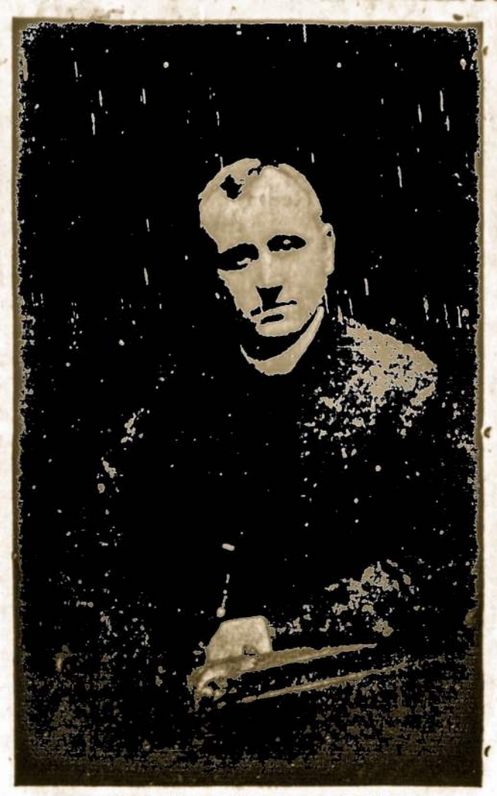

KUN. ANTANAS MILUKAS

Šiemet suėjo 40 metų, kaip egzistuoja dabar mūsų mieste — Philadelphijoje —leidžiama "Žvaigždė". Ją, savo laiku, įkūrė kun. Vincas Varnagiris, o po kurio laiko, kun. Antano Miluko suorganizuota **Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrija,** perėmė ją savo nuosavybėn. Iš pradžių "Žvaigždė" (prie kun. V. Varnagirio) ėjo Brooklyn'e, po to Shenandoah, o dabar, nuo daug jau metų, Philadelphijoje. Gan ilgą laiką "Žvaigždė buvo ir oficialiu organu mūs Katalikiško Susivienymo—LRKSA. "Žvaigždė" dabar yra bertaininiu žurnalu, bet anksčiau ji buvo ir mėnraščiu ir... savaitraščiu. Nuo 1903 metų ją redaguoja **panelė Julė Pranaitytė.**

Kiek "Žvaigždė" per tą visą laiką savo gyvavimo pasitarnavo katalikybei ir lietuvybei tą nemanau aiškinti, kadangi kiekvienas protaujantis žmogus, gero, dorovingo naujienraščio svarbą ir pats gerai supranta.

O **kunigui Antanui Milukui,** kuris nuo krūvos metų yra tikru—realiu "Žvaigždės" vadu, šiemet suėjo 70 metų amžiaus ir 45-kių metų sukaktis jo visuomeninės darbuotės.

Apie jį, tai yra kunigą Miluką, daug ką pasakoti irgi nemanau, nes jis visiems čia—Amerikoje—yra gerai žinomas; tik tiek pastebiu: kas bešališkai jį įvertina, kaip mūsų tautos visuomeninį veikėją, tai tas privalo priskirti jį prie tų mūsų visuomenininkų, kur randas vardai Basanavičiaus, Maironio, Vaižganto, Kudirkos ir kitų jiems panašių. To dėliai:

Ad astra!.. ir *Ad multus annos!..*
Miluką šaukit jūs,
Nes jis nepaprastas *litvanus,*
Bet didžiavyris mūs.
O aš šaukdamas tuos sakinius,
Pinu ir vainiką
Laurinį jam, kad padabinus
Jį juo, kaip didiką.
Nes ištikrųjų jisai yra
Nepaprastas žmogus,
Todėl pagerbkim jį, kaip vyrą,
Kurio vardas nežus.
Bet visuomet skambės, it skardas,
Kaip kad skamb' didvyrių,
Ir garbė jo, ne tik vien vardas,
Tautoje lietuvių.

Kazys Vidikauskas

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJŲ SEIMAS VIENAS IŠ SEKMINGIAUSIŲ

PITTSBURGH, Pa.—Spalių 5 d. įvyko dešimtasis Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų seimas. Jis, galima sakyti, buvo vienas iš sekmingiausių atstovų skaičiumi ir gausinga pinigine parama. Čia, galima sakyti, susirinko "smetona" mūsų Amerikos lietuvių inteligentijos. Matėsi atstovų iš tolimų kolonijų, k. a. Čikagos (net 20!), Detroito, Philadelphijos, Brooklyno, Clevelando ir kitų. Šių žmonių pasišventimas tokiais gražiais tikslais yra pagirtinas ir sektinas. Daugiau tokių katalikų ir katalikių lietuvių tarpe ir mūsų švietimo įstaigos žibėtų, kaip žvaigždės tamsiame šių laikų amžiuje nešdamos Kristaus šviesą į kiekvieno širdį.

D. G. Motinos M. Dovydos Padėka

Didžiai gerbiamieji klebonai ištikimoji valdyba, pirmininkė, atjaučiantieji seimo delegatai bei dalyviai:

Gilus, nuoširdus džiaugsmas, karšta padėka ir nesiliaujanti malda veržiasi iš mano krūtinės matant jus čia taip skaitlingai susirinkusius. Matyt, Seselėms Pranciškietėms, Kristaus dukroms, nestinga prietelių Mūsų jėga, mūsų pagalba ir ramstis vienuoliškame gyvenime, ir lietuvių vaikų auklėjime esate jūs. Be jūsų gyventi mums būtų begalo sunku. Dirbat, veikiat, kitus raginat; vienu žodžiu, apaštalaujat vienuolijos labui ne vien savo gyvenamoje vietoje, bet ir svetur. Mums kviečiant, paliekat savo namelius, vaikučius bei mylimuosius, keliaujat ilgą nuobodžią kelionę, kad atvažiavus kartu su mumis pasitarti dėl didesnių darbų, daugiau paramos, geresnės, sekmingesnės veiklos.

Bejėgė aš, visą Šv. Pranciškaus Vienuoliją atstovaujanti, išreikšti tikrą mūsų širdžių padėką. Suprasite tik amžinybėje.

O dabar sakau paprastą ir gilų "ačiū" už visą, o už visų praeitų metų nuoširdumą, pagalbą, atjautimą ir pasiaukavimą, Visagalis teatlygina jums.

Nuoširdžiausiai visus sveikinu ir linkiu jaustis, kap namie mūsų tarpe.

PAIEŠKOMI ASMENYS:

Adomas BAKUČIONIS ir Kazys BAKUČIONIS, kilę iš Lietuvos, Vitkūnų kaimo, Pabaisko valsčiaus, Ukmergės apskrities, ar apie juos žinantieji, prašomi rašyti Jonui GAIŽUČIUI šiuo adresu: *Jonas Gaižutis, Campostela 653, d. 39, Habana, Cuba.*

Lietuvos Gen. Konsulatas
New York, N. Y.

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 3-čią dieną 7:30 val. vakaro Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

ROSELAND, Ill. — 33-čios kuopos susirinkimas bus lapkričio 4-tą dieną Visų Šventų parapijos svetainėj, 10806 So. Wabash Ave., 7:30 vakaro.

CLEVELAND, Ohio. — 50 kuopos susirinkimas bus lapkričio 6-tą dieną 7:30 v. vak., Lietuvių svetainėj.

PATERSON, N. J. — 65-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 6-tą dieną parapijos svetainėje, 8 vakaro.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas bus lapkričio 4-tą dieną 7:30 vakaro Šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James Ave.

SCRANTON, Pa.—83-čios kuopos susirinkimas bus lapkričio 6-tą dieną 7:30 val. vakaro, K. of P. svetainėj, Church Ave., Scranton. Kiekvienas narys prašomas ateiti ir užsimokėti savo duokles.

DONORA, Pa. — 88-tos kuopos susirinkimas bus spalių 26-tą dieną Šv. Juozapo parapijos bažnytinėje salėje. Malonėkite visi būti ir naujų narių atsivesti.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas bus spalių 27-tą dieną 7:30 vakaro, Lietuvių Švenč. Trejybės parapijos svetainėj, 339 Capitol Ave., kampas Broad St.

MASPETH, L. I., N. Y. — 108 kp. susirinkimas bus lapkričio 3-čią dieną Atsimainymo Viešpaties Jėzaus parapijos svetainėj, 7:30 val. vakaro.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus lapkričio 5-tą dieną pas kp. pirmininką M. Abračinską, 148 Ames St., Montello, 7 val. vak.

MANCHESTER, Conn. — 164 kp. susirinkimas bus spalių 26-tą dieną 2-rą val. po pietų po Nr. 89 Birch St.

LINDEN, N. J. — 200 kuopos susirinkimas bus lapkričio 4-tą dieną A. Rupšio salėj, kampas Wood Ave. ir 16th St. Pradžia 7:30 val. vakaro.

COLUMBUS, Ohio. — 235 kuopos susirinkimas bus spalių 26-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

Dr. Garmus Pasitraukė

Patiriama, kad dr. A. Garmus gavęs pasitraukti iš Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininko pareigų. Jo vietoj laikinai pareigas eina dr. Jurgelevičius.

Dr. Garmaus pasitraukimas siejamas su tuo faktu, kad bolševikų okupacijos metu jis buvo vadinamo "liaudies seimo" narys.

Kiek iš balso galima spręsti, Kauno radiofone pranešėjai yra poetai Petras Babickas ir Antanas Miškinis.

A. A.

MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

VIKTORIJA MAŽAUSKIENĖ,

60 m amžiaus, mirė spalių 12, 1941, palaidota su trejom iškilmingom Mišiom spalių 16, iš Šv. Jurgio bažnyčios, Detroit, Mich.

Velionė priklausė prie Susivienymo 30 metų, įsirašė 1911 m. į 46-tą kuopą, Sugar Notch, Pa. Persikėlė į 171 kp., Detroit, Mich., 1937 m.

Paliko dideliam nuliūdime dukterį Marijoną ir žentą Juozą Žilinską, dvi seseris—Magdaleną ir Juzę, brolį Praną, kuris gyvena Sugar Notch, Pa.

Ona Jacobs,
171 kp fin. rašt.

VIKTORAS KIBILDIS,

41 kp. narys, gyv. 58 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass., mirė rugsėjo 22, 1941, palaidotas rugsėjo 25-tą iš St. Agnes bažnyčios Mountain View kapuose. Sus-man įsirašė spalių 13, 1918 m.

MAR. URBONAVIČIENĖ,

170 kp. narė, gyv. 1921 E. Falls St., Niagara Falls, N. Y., mirė spalių 3, 1941, palaidota spalių 6-tą iš Šv. Jurgio bažnyčios. Į Susivienymą įsirašė sausio 1, 1919 m.

ANDRIUS KARUŽIS,

151 kp. narys, gyv. 225 Jules St., Westville, Ill., mirė spalių 4 d., 1941 m., palaidotas spalių 7-tą iš Šv Petro ir Povilo bažnyčios parapijos kapuose. Susivienyman įsirašė rugsėjo 7, 1919 m.

Amžiną atilsį suteik jų sieloms, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžių amžius!

NAUJI TEATRUI VEIKALAI

TIK KĄ IŠĖJO IŠ SPAUDOS NAUJI KUN. J. K. MILIAUSKO VEIKALAI SCENAI

Dainų ir Juokų Jomarkas

Farsas viename akte. Veikalas kupinas rinktinių juokų, nepaprastų šposų ir žavėjančių dainų. Vaidinimas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, pritariant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudruma, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkias minutes. Vaidinime dalyvauja trys asmenys.

2. Abraomas ir Raulas. Su žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septynias minutes.

3. Supradentas ir Jo Gengė. Veikalėlis atvaizduoja du skirtingu darbininkų tipu. Jų "darbu" scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. Kaina 35c.; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

Amerikos Kaimo Mokykla

Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausių juokų, gyvų dainų ir netikėtų šposų. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla teširanda tik padykėlio vaiko vaizduotėje, todėl ir vadinam šį veikalą farsu. Vaidinimas užima visą valandą. Vaidintojų septyneta. Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30c.

Visi viršiūvardinti veikalai gaunami "Garso" Administracijoj.

"GARSO" ADMINISTRACIJA
73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna.

LIETUVIŲ KULTŪRINIS INSTITUTAS ŽENGIA PIRMYN

1. NUOŠIRDUS ŠVIESUOMENĖS PRITARIMAS

Tik mėnuo praslinko, kaip Liet. Kultūrinis Institutas paskelbė visuomenei savo pirmą atsišaukimą, kurį įstisai ar kiek sumpin.ai atspausdino "Draugas", "Vienybė", "Darbininkas", "Amerika", "Garsas", "Vytis", Lietuvių Žinios", o trumpai paminėjo dar keletas kitų laikraščių. Proga Instituto direktorius taria minėtiems laikraščiams jautrų padėkos žodį reiškia jausmus už nuoširdų pritarimą ypatingai sunkiam darbui.

2. PIRMIEJI TALKININKAI IR JŲ PAŽADAI

Instituto direktorius nebe vienas: jis apsuptas šiltų lietuviškų širdžių draugystės. Ir gausūs, draugiški pažadai pasipylė ne vienos kurios grupės žmonių, bet iš kelių reikšmingiausių grupių: katalikų, liberalų, tautininkų, liaudininkų ir žmonių be ryškios politinės orientacijos. Per vieną mėnesį Institutas pasidarė visų lietuvių įstaiga. Gražesnių rezultatų niekas negalėjo tikėtis.

1. **Prof. Dr. Alfred Senn** pirmasai atsiliepė į trimito balsą. Jis yra sūnus gražiosios Šveicarijos, iš kurios mes norime daug ko mokytis. Baigęs Fribourgo Universitetą filosofijos daktaro laipsniu, šis gabus kalbininkas keletą metų dėstė Lietuvos Universitete, paskiau atvyko Amerikon ir buvo profesorium Wisconsino Universitete, dabargi jis dėsto Pennsylvanijos Universitete. Daugelio kalbų žinovas, jis ypatingai yra pamėgęs lietuvių kalbos neišsemtas paslaptis ir nemaža jau rašęs lituanistinėmis temomis įvairiuose kalbotyros žurnaluose. Jis reiškia nuomonę, kad beveik visi mūsų Instituto leidiniai nebūtų storesni kaip šimtas puslapių. Nes tuomet "you are pretty sure that at least somebody will read them". Instituto direktorius yra linkęs prisilaikyti šitos taisyklės, išimtį darydamas tik Lietuvos istorijai.

1. **A. History of Lithuanian Literature.**
2. **A Lithuanian Grammar for American Schools.**
3. **Lithuanian Reader (historically arranged).**

Visos šios knygos lietuvių visuomenei ir jų draugams būtiniausiai reikalingos. Jos seniai jau laukiamos.

2. **Prof. Dr. Jonas Stanton-Stankevičius**, gimęs Kaune, bet užaugęs Amerikoje. Ligi šios vasaros jis dėstė Rytų Europos ir Azijos istoriją Michigano Universitete. Autorius kelių istorinių veikalų, jų tarpe ir Rusų istorijos. Greta lietuvių ir anglų kalbų, jis gerai moka rusų ir kinų kalbas, vartoja japonų ir kitų rytiečių kalbas. Šiuo metu jis pakviestas USA vienos ministerijos moksliniu patarėju tarptautiniuose klausimuose. Prof. J. Stanton ketina Institutui parašyti:

Lietuvos istoriją, veikalą apie 500 puslapių.

Šį pažadą laikome nepaprastai brangiu ir reikšmingu mūsų kultūrai ir tautinei savygarbai.

3. **Dr. Pranas Galinis**, neperseniai gavęs filosofijos daktaro laipsnį Harvardo Universitete už disertaciją "The Origins of the Baltic Peoples", parašė malonų laišką, žadėdamas platų bendradarbiavimą ir pranešdamas, kad jis jau pradėjęs rašyti šiuos veikalus:

1. **A History of the Republic of Lithuania** (1918-1940).
2. **Practical Grammar of the Lithuanian Language** (for the use of students).
3. **A Comparative Grammar of the Baltic Languages.**
4. **A Linguistic Map of Lithuania.**

4. **Dr. Juozas Raymond-Rymavičius**, laimėjęs filosofijos daktaratą Princentono Universitete ir paskiau dar studijavęs Lietuvos Universitete ir buvęs lietuvių kalbos lektorium Varšuvos Un-te ir dabar Columbijos Un-te ir dėstęs Marianapolio Kolegijoje, pareiškęs Institutui pilną pritarimą. Jis šiuo metu ruošia keletą raštų iš **lituanistikos**, bet svarbiausias ir mums reikalingiausias jo pasiryžimas yra parašyti:

Lietuvišką-Anglišką Žodyną, kurs ypatingai yra reikalingas mūsų visuomenei, nes senesnieji žodynai jau išparduoti arba net labai jau pasenę, nebepatenkina šių laikų reikalavimų.

5. **Ponas Vytautas Širvydas** visa savo energija nuolat susirūpinęs lietuvybės likimu Amerikoje tęsia savo tėvo gražias kultūrines tradicijas. Jis rašo: "Žinodamas, kaip mūsų jaunimas ir Amerikos skaitančioji visuomenė išbadėjusi anglų kalba knygų apie Lietuvą, nuo širdies pritariu Lietuvių Kultūriniam Institutui ir Jums, kaip vedėjui". Jis įsirašė nariu ir bendradarbiu; taipgi prisiuntė savo memorandumą — samprotavimus apie Instituto veiklą ir jo nuolatinę buveinę. Ponas Širvydas siūlo perkelti Institutą į Marianapolio Kolegiją ir patiekia šiuo reikalu savo argumentus.

6. **Pulkininkas K. Grinius**, sūnus labai žymaus Lietuvos valstybės vyro, buv. Prezidento Griniaus, gerai persunktas Vakarų Europos mokslo ir šaunios kultūros, jau prieš pusę metų mane ragino panašią įstaigą kurti. Jis maloniai įsitraukia į Instituto darbus savo vertingais patarimais ir brangia medžiaga (istoriniais Lietuvos žemėlapiais), kuriuos jam pavyko laimingu būdu iš Europos čion atsigabenti. Jam priklauso Instituto gilus dėkingumas. Drįstu manyti, kad ir daugeliu kitų atžvilgių šis aukštų kvalifikacijų Lietuvos karininkas ir džentelmanas bus naudingas mūsų kukliai įstaigai.

7. **Ponia Denie Jonaitis** iš moteriškojo pasaulio pirmoji atsiliepė: "I was very proud to read in the 'Vienybė' of your plans for the Lithuanian Cultural Institute and I wish you well-deserved success in its proposed projects". Ponia Jonaitienė buvo leidėja "Voyager" ir "Travelore" žurnalų ir yra patiekusi angliškai spaudai gražių straipsnių apie lietuvių dainas ir tautosaką. Šiuo metu Ponia Jonaitienė ruošia porą mums labai rūpimų veikalų:

1. **The Natural Folk Drama in the Old Lithuanian Wedding and Funeral Songs.**
2. **Duonelaitis and his relation to the "Season" school of poetry.**

Ponios Jonaitienės šaunios pastangos atskleisti pasauliui didįjį Lietuvos genijų, apsireiškiantį jo nemirštančiose dainose ir Duonelaičio nepalyginamoje kūryboje yra ypatingai karštai sveikinamos ir džiaugsmingai sutiktos.

8. **Advokatas K. Jurgėla**, visuomet susirūpinęs Lietuvos reikalais ir patiekęs angliškai spaudai jau nemaža labai naudingų informacijų apie lietuvius prisipažino Institutui, kad ruošiąs spaudai knygą apie **senąją lietuvių imigraciją Amerikon** (prieš "Aušrą"). Jo veikalas būtų tikrai pageidautinas ir sveikintinas.

9. **Ponas K. Baltramaitis**, studijavęs lituanistiką Vytauto Didžiojo Universitete ir neseniai grįžęs iš Lietuvos yra paruošęs stambų veikalą, kurs mums būtų labai pravartus, tai: **angliškoje rašliavoje pasirodžiusių lituanistinių knygų ir straipsnių pilną bibliografiją nuo 1918 iki 1941 m.**

Šita knyga būtų labai naudinga visiems, kurie norės rasti bet kurios medžiagos apie Lietuvą ar lietuvius anglų kalba. Daugeliui tai būtų tikras raktas į lietuviškas studijas. Jei lėšų būtų, ši knyga tikrai vertėtų išleisti ir pagerbti autoriaus kruopštumą ir pasišventimą atliekant šį didelį ir brangų darbą.

10. **Kun. Juozas Bogušas**, prieš porą metų buvęs Palangos gimnazijos kapelionas, dabar studijuoja sociologiją Fordhamo Universitete ir ruošiasi rašyti mokslinę studiją tema: **The Lithuanian Family in the United States.**

Taigi iš viso, su anksčiau žadėtais, jau ruošiama spaudai net **septyniolika veikalų.** O Institutas per šį trumpą laiką juk toli gražu dar nesurinko visų bendradarbių ir nesuregistravo visų užsimotų darbų. Bet ir ši pradžia teikia mums gražių vilčių, žinoma, su ta sąlyga, jei atairas pakankamai mecenatų, mokančių pagerbti savo tautos talentus ir jų kūrybą.

Suprantama, šie visi puikūs projektai negalės būti įvykdyti vienerių metų bėgy. Juk ir lėšų tiek per metus nesurinksime, kad išleisti tiek daug mokslinių veikalų, nes visuomenės duosnumas kultūros reikalams visgi labai mažas.

3. KAS PAVADUOS SENOVĖS KUNIGAIKŠČIUS

Lietuvoje ir kituose kraštuose senovėje muziejus, bažnyčias, universitetus, palocius statė ir spaustuves įrengdavo bei vertingų knygų išleisdavo kunigaikščiai ar kiti didikai, nes kai kada greičiau suprasdavo aukštosios kultūros reikalus, negu eiliniai piliečiai. Moderniškoje Amerikoje kultūrinius reikalus gausiai paremia tie gana skaitlingi žmonės, kurie greta įgytų turtų kartais dar turi širdies ir smagenų. Ir Amerikos lietuviai turi bent keletą šimtų palyginti praturtėjusių piliečių, bet lieka klausimas kelinta jų dalis bus pakankamoje aukštumoje, kad atliktų mūsų kultūrai aukštas senovinių kunigaikščių pareigas. Jei jie tas pareigas tinkamai atliktų, tuomet pranyktų iš mūsų tarpo ta begėdiška disproporcija tarp materialinių ir dvasinių gerybių.

Šiuo atžvilgiu pirmasai talkon ateina ne koks turtuolis, bet gerb. **kunigas Juozas Karalius**, Šenadorio lietuvių klebonas. Jis užsako savo parapijai du šimtu egzempliorių pirmojo Instituto leidinio: **"The Destruction and Resurection of the Baltic States".** Knygelė bus arti 45 pusl., vieno egz. kaina bus 80 centų, o gi už šimtą egz. bus $20., t. y. savykaina. Institutas labai laukia daugiau panašių užsakymų, kad žinotų kiek reikia spausdinti minėtos knygelės, kuri jau atiduota spaudon.

KAZYS PAKŠTAS,
Liet. Kult. Instituto direktorius
6017 So. Kenwood Ave.
Chicago, Illinois
1941 m. spalių 12 d.

DIDYSIS LIETUVOS KUNIGAIKŠTIS GEDIMINAS (1316-1341)

(600 metų mirties sukakčiai paminėti)

(Pabaiga)

Gedimino Rytų Politika ir Santykiai su Rusų Kunigaikščiais

Gediminas viską pasiekė daugiausia savo gudria politika. Jis sugebėdavo pasinaudoti kiekviena patogia proga ir tokiu būdu laimėdavo savo naudai. Rusijos žemės tada buvo labai palaidos. Totorių pavergta Rusija buvo suskilusi į daugybę kunigaikštysčių, todėl nesunku buvo jas paimti į savo valdžią. Užtat Lietuvos kunigaikščiai taip toli nužygiuodavo į Rusijos gilumą. Išvaduodami rusus nuo totorių jungo, jie buvo laikomi net krašto geradariais. Rusai juo lengviau priimdavo jų valdžią, kad lietuviai nieko nekeisdavo vietos gyvenime. Jie palikdavo visą senąją tvarką, pastatydami tik savo kunigaikštį. O dažnai būdavo paliekamas net tas pats ir kunigaikštis; jis turėdavo tik prisiekti ištikimybę. Jei būdavo skiriamas koks naujas kunigaikštis lietuvis, tai ir jis ne tik nieko nekeisdavo, bet dar pats prisitaikydavo prie vietos sąlygų ir net prie tikėjimo. Tad nuėję valdyti į rusų kraštus, daugelis Lietuvos kunigaikščių surusėjo.

Jungdamas savo valdžioje rusų žemes, Gediminas, žinoma, turėjo susidurti su galingesniaisiais rusų kunigaikščiais, kurie tą pat svajojo patys padaryti. Tuo metu, greta Maskvos, visų galingiausia buvo Tverės kunigaikštystė. Kad ji nekliudytų, Gediminas su ja susigiminiavo, išleisdamas už Tvėrės kunigaikščio savo dukterį. Gediminas daug pasiekė gausingos savo šeimos vedybomis. Taip antai, sutuokęs Algirdą su vienturte Vitebsko kunigaikščio dukteria, jis gavo Vitebską, o sūnų Liubertą sutuokęs su Voluinės kunigaikštyte, gavo didelę dalį Voluinės.

Gedimino valstybėje buvo tiek rusiškų žemių, kad jos savo didumu jau kelis kartus viršijo tikrąją Lietuvą. Tik negausu ten buvo gyventojų, tai buvo milžiniški, giriomis apaugę plotai. Gediminas jau aiškiai buvo nusistatęs prie savo valstybės prijungti visą Rusiją. O kadangi tuo tarpu dar jos visos nebuvo užėmęs, tai raštuose save tituluodavo "Lietuvos ir daugelio rusų karalium" (Rex lithuanorum et multorum ruthenorum).

Gedimino Valstybės Santvarka

Plačioji Gedimino valstybė nebuvo centralizuota, t. y. nebuvo vieno didžiojo kunigaikščio valdoma. Visa valstybė susidėjo iš daugybės didesnių ir mažesnių kunigaikščių. Kiekvienoje iš jų buvo atskiras kunigaikštis. Tokiuo kunigaikščiu dažniausia būdavo kuris nors Gedimino sūnus ar giminaitis. Bet dažnai prijungtose rusų srityse būdavo paliekami ir jų senieji kunigaikščiai; jie tik turėdavo klausyti Vilniuje esančio didžiojo kunigaikščio. Pačios tolimosios Gedimino valstybės sritys buvo valdomos kaip tik tų senųjų rusų kunigaikščių, todėl jų priklausomybė buvo gana silpna. Kartais jie atsisakydavo klausyti didžiojo Lietuvos kunigaikščio. Tokia tvarka buvo ir prieš Gediminą. Todėl kai kurios sritys, prijungtos prie Lietuvos Vytenio laikais, jau buvo atsimetusios, ir Gediminui teko iš naujo jas prijungti. Taip būdavo ir vėlesniaisiais laikais; pavyzdžiui, kai kurios Gedimino prijungtos sritys paskum buvo vėl laikinai atsimetusios, ir jas vėliau teko antrą kartą prijungti kitiems didiesiems kunigaikščiams.

Tiesiogiai Gediminui priklausė tik Aukštaičiai, visos pietinės jotvingų žemės (vadinamoji Juodoji Rusija) ir artimos gudų sritys — Minskas, Vitebskas, Polockas, Vilniuje sėdėjo pats Gediminas, Polocke—jo brolis Vainys, o kitose kunigaikštystėse—jo sūnūs. Žemaičiai turėjo keletą savo kunigaikščių. Kadangi jie nuolat kovojo su vokiečių ordinu, tai mielai pripažino galingojo Gedimino valdžią ir naudojosi jo parama.

Lietuvos Sostinės Klausimas ir Vilniaus Įkūrimo Legenda

Senoji Lietuvos sostinė. Beveik visos viduramžiais susikūrusios valstybės iš pradžių neturėjo pastovios sostinės. Administracija tuomet buvo nepaini. Kadangi jos centras buvo valdovas, tai sostinė būdavo ten, kur jisai gyvendavo. O kadangi viduržemių valdovai dažnai kariaudavo, tai jie nuolat žygiuodavo ir pastovioje vietoje retai tegyvendavo. Todėl nebuvo pastovios nė jų sostinės.

Taip buvo iš pradžių ir Lietuvoje. Jos kunigaikščiai iškilo iš apylinkių karo vadų tarpo. Įsitvirtinę kurioje nors apylinkėje jie plėtė savo sritis, šalindami kitus, panašius kunigaikščius. Žinoma, iškilusio kunigaikščio atramos punktas visuomet būdavo jo tėviškė. Ten būdavo stipriausios jo pajėgos, ten būdavo jo lemiamieji susitikimai su priešais ir su sukilusiais prijungtaisiais kunigaikščiais. Todėl jų tėviškės pilys būdavo tarsi sostinės. Tačiau ten nebūdavo jokio valdžios aparato: kunigaikštis valdė įsakinėdamas iš te, kur jis kada būdavo.

Deja, nėra žinios, iš kurių sričių buvo kilę pirmieji mūsų kunigaikščiai, t. y. kur buvo jų tėviškės sodybos ir pilys. Žinome, kad Mindaugas priešų apsuptas užsidarė savo pilyje, kurią kronikos vadina Voruta. Bet kur buvo toji Voruta, taip pat neaišku. Ji turėjo būti kur nors Aukštaičiuose. Kai kurie mokslininkai spėja Mindaugo sostinę buvus Liškiavą ar Kernavę, kiti jos ieško kitur.

Traidenio centrinė pilis, arba sostinė, buvo Kernavė. O iš kur buvo kilęs ir kur dažniausiai gyvendavo Vytenis ir jo tėvas, irgi nežinome. Nežinome taip pat, iš kur pradėjo valdyti Gediminas. Tačiau, būdamas ramus valdovas, kurs valdė daugiausia diplomatija, o kariuomenei vadovauti siųsdavo savo valdinius arba sūnus,—Gediminas turėjo pasirinkti sau nuolatinę gyvenamąją vietą. Tokia nuolatinė jo sostinė ir buvo Vilnius.

Vilnius—Lietuvos sostinė. Mes tikrai žinome, kad 1323 m. Gediminas gyveno jau Vilniuje. Tais metais jau iš Vilniaus jis rašė savo garsiuosius laiškus popiežiui ir vakarų Europos miestams, iš Vilniaus jis derėjosi su Ryga ir su ordinu, pagaliau Vilniuje kitais metais jis turėjo pasikalbėjimą su popiežiaus legatų pasiuntiniais dėl krikšto. Nuo to laiko Vilnius jau tapo nuolatine Lietuvos sostine. Bet kada Gediminas čia persikėlė, tiksliai nežinome.

XVI amž. yra užrašytas padavimas, kad medžioklės metu, nakvodamas ant kalno, Neries ir Vilnelės santakoje, Gediminas sapnavęs staugiantį geležinį vilką. Kunigas Lizdeika šiaip išaiškinęs sapną: esą Gediminas toje vietoje, kur stovėjęs vilkas, turįs pastatyti pilį, kurios garsas pasklisiąs po pasaulį. Gediminas taip ir padaręs: pastatęs pilį ir perkėlęs čia savo sostinę.

Bet iš tikrųjų yra žinių, kad dabartinėje Vilniaus vietoje yra buvę žmonių sodybų jau žiloje senovėje, dar toli prieš Gediminą. Tad Gediminas galėjo čia tiktai pastatyti naują pilį ir persikelti patsai gyventi. Sostinei vieta čia buvo labai patogi, nes pro Vilnių, Nerimi ir sausuma, nuo neatmenamų laikų ėjo dideli prekybos keliai. Be to, jis buvo pačiam valstybės branduolio centre. Todėl čia greit išaugo didelis miestas, kurs tapo amžinąja Lietuvos sostine. Netoli Vilnius, sunkiai prieinamame Galvės ežero pusiasaly, Gediminas pastatė dar kitą tvirtą pilį, kuri ilgą laiką buvo, tarytum, antroji Lietuvos sostinė, — tai Trakai. Jo sūnus Kęstutis vėliau pastatė kitą didingą mūro pilį to paties ežero saloje. Ir Vilniaus ir Trakų pilys vėliau buvo perstatytos. Jų didingi griuvėsiai tebestovi dar ir šiandien.

(Lietuvos Istorija)

VYRAI, MOTERYS! SENI, 40, 50, 60 METŲ! PAGYVENKITE!

Jauskitės Daug Jaunesni, Pilni Simarkumo. Nekaltinkite savo amžiaus, kad jaučiatės išsisėmę, nusidėvėję, susmukę. Tūkstančiai stebisi, ką biskis pasismarkinimo su Ostrex padaro. Jame yra abelnieji stiprylai dažnai reikalingi po 40 m.—kūnam, kuriem trūksta geležies, kalkio, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžius daktaras rašo: "Aš pats ji naudojau. Pasekmės puikios." Nesijauk susmukęs, senas. Gauk regulia: $1.00 vertės Ostrex Tonic Tablets šiandie tik už 89c. Parsiduoda visose gerose vaistinėse.

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba

GAMTOS IR KITI BALSAI

Sulietuvino

KUN. A. M. KARUŽIŠKIS

(Tęsinys)

Platono Medis — Marija, Kristaus Motina, Pasigailėjimo Motina

Platono medis teikia ūksmę nuvargusiam keliauninkui; po jo šakomis jis gali atsigaivinti nuo saulės karščio. Panašiai Marija paima savo globon tuos nusidėjėlius prieš kuriuos dieviško teisingumo rūstumas yra užsidegęs.

Panaudoti Šv. Bonaventūro žodžius: Kaip pamaldi Rūta rado Boozo akyse malonę, taip Marija rado malonę Dievo akivaizdoje, kad surankiojus tas varpas, kurios nebuvo suimtos piovėjų, darbininkų Viešpaties vynyne, arba misijonierių ir pamokslininkų, kurie stengiasi Dievui laimėti sielas. Bet yra atkaklių ir užkietėjusių sielų, kurios nesileidžia būti lamėtos; šos gali būti išgelbėtos tiktai galingu Marijos užtarymu, nes nėra nusidėjėlio taip sugedusio ir paskendusio nedorybėje, kurį Marija paniekintų ir atmestų. ***Jei toksai ieškos pagalbos pas Ją. Ji kuo tikriausia sutaikins jį su Jėzumi ir apturės jam atleidimą.***

(Bus daugiau)

Mes patys turime ginkluotis prieš piktas ir destruktyves jėgas. Jūs galite padėti reguliariai pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus

DAINUOKIM

"Garsas" išleido vadinamus "SONG SHEETS" su daugeno gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra dainkamos dainuoti bankietuose, krikštynose ir visokiuose susėjimuose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imantiems daugiau ,ndelė nuolaida. Užsisakyant teojus.

"GARSAS"
73 E. South St., P. O. Box 38.
Wilkes-Barre, Pa.

AMERIKOS LIETUVIU VEIKLA KOLONIJOSE

MARIANAPOLIO KOLEGIJOS RĖMĖJŲ 10-TASIS SEIMAS

Šiuo pranešame plačiajai lietuvių katalikų visuomenei, kad spalių 26 dieną 1941 m., Kristaus Karaliaus šventėje, **šaukiamas Dešimtasis iš eilės Marianapolio Kolegijos Rėmėjų Seimas.**

Seimas bus laikomas Marianapolio Kolegijos patalpose.

10 valandą ryto bus atlaikytos iškilmingos šv. Mišios su pritaikintu aplinkybei pamokslu. Po pamaldų — 12 val.—bendri pietūs.

Po pietų gi 2-rą valandą Standard Time prasidės Seimo posėdžiai.

Todėl nuoširdžiai kviečiame ir prašome visų Marianapolio Kolegijos Rėmėjų, Prietelių ir Pritarėjų kuo skaitlingiausia dalyvauti šiame DEŠIMTAME savo Seime, kurį teisingai drįstame pavadinti **a. a. kun. Jono Navicko atminimo pagerbimo ir jo darbų įamžinimo Seimu.**

Kun. K. Rėklaitis, M. I. C.,
Amerikos Marijonų Provincijolas ir Marianapolio Kolegijos Rėmėjų Valdyba

JUBILIEJINĖS ŠVENTO JURGIO BAŽNYČIOS PAMALDOS

Shenandoah, Pa.—Sekmadienį, spalių 26-tą, 1941, mūsų bažnyčiai sukanka 50 metų nuo dienos pašventinimo kampinio akmens. Reiškia, penkiasdešimtinės sukaktuvės — auksinis jubiliejus. Didelis ir svarbus tai įvykis. Norime tad tinkamai jį paminėti. Todėl nuoširdžiai kviečiame spalių 26 d. jungtis su mumis padėkos maldoje Visagalinui Dievui už visas mūsų parapijai ir jos žmonėms suteiktas malones.

Viršminėtoje dienoje bus atlaikytos penkerios Padėkonės Mišios įprastu sekmadienio laiku. Sumą laikys kun. Juozas Čepukaitis. Jam asistuos kun. Juozas Šukevičius ir kun. Juozas Gaudinskas. Jie visi trys mūs parapijoje gimę ir mūs bažnyčioje krikštyti. Prie kiekvienų mišių bus sakomas tai iškilmei pritaikintas pamokslas. Per sumą bus J. M. prelatas J. J. Heir, J. E. Kardinolo atstovas. Raginame, kad jubiliejaus dienoje visi eitumet prie Šv. Komunijos.

Pirmadienį, spalių 27 d. 9 val. bus laikomos gedulingos Mišios su asista už sielas mirusių šios parapijos narių. Antradienį, spalių 28 d. 9 val. bus laikomos gedulingos Mišios, su asista, už sielas mirusių kunigų: kun. Andriaus Strupinsko, kun. Petro Abromaičio ir kun. Simono Pautieniaus. Po Mišių bus pamokslai. Prašome ir raginame visus šios parapijos narius, kurie tik galite išklausyti Mišių už mirusius parapijiečius ir kunigus.

Iš kalno tariu nuoširdžiausia ačiū visiems, kurie kokiu nors būdu prie parapijos jubiliejaus iškilmingumo prisidėsite.

Melsdamas Aukščiausio jums daug gausių Dievo malonių ir visokeriopos palaimos, pasilieku

Jūsų Kristuje,
Kun. J. A. Karalius

MINERSVILLE, PA.

Minstrel-Koncertas

Spalių 26 d. rengiamas nepaprastas spektaklis. Šv. Pranciškaus parapijos choras, ypač dainininkai H. Todak, A. Baranauskas, Al. Wilinski, H. Bluis, Janulaitis, Vebroskių sesutės darbuojasi platinime tikietų ir kad prisirengus prie programos. Minstrel bus įdomus, naujai parašytas su dainomis. Pelnas bazaro fondui. Vakaras bus parapijos svetainėj 8 val. vak. Tikrai tai bus juokų jomarkas ir visus kviečiame atsilankyti.

Mitchell's Dienos Smokeris

Spalių 28-tą Šv. Vardo dr-ja turės "good time" visiems svečiams. Dalyvaus įžymūs svetimtaučiai ir lietuvių veikėjai. Programa bus kuo gražiausia, valgių ir gėrimų bus užtektinai.

Pranešėjas

LIET. K. FEDERACIJOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Remdamasis A. L. R. K. Federacijos Konstitucija, L. K. Federacijos Tarybą kviečiu posėdžio 1941 m. spalių 25 d. 10 val. ryte, Morrison viešbutyje, Chicagoje, šiems klausimams svarstyti:

1. Lietuvos tremtinių ir pabėgėlių šelpimas;
2. Šelpimo darbo derinimas;
3. Centralinių organizacijų stiprinimas;
4. Mokyklų ir jaunimo organizacijų rėmimas;
5. Lietuvių Kultūrinio Instituto veiklos plėtimas;
6. Lietuvių uždaviniai kovoj dėl Lietuvos nepriklausomybės;
7. Įvairūs siūlymai ir sumanymai.

Visi Tarybos nariai maloniai kviečiami dalyvauti. Jei kuriems laiko ir darbo aplinkybės neleistų atvykti, prašau suteikti savo įgaliojimus Chicagoje ar apylinkėje gyvenantiems organizacijų veikėjams.

Juozas Laučka,
ALRK Federacijos Pirm.

KUN. J. KIDYKAS, S. J. prašo pasimelsti už įvairius dvasinius darbus šiose parapijose:

Spalių 26—lapkričio 2 misijos East St. Louis, Ill.

Lapkričio 7—9 keturiasdešimtė Kewanee, Ill.

Lapkričio 16 iki 30 misijos Brighton Parke, Chicago, Ill.

Gruodžio 5—14 novena prie Kūdikėlio Jėzaus Teresės Šv Andriejaus parapijoje, Philadelphia, Pa.

PHILADELPHIA, PA.

Iš Nelietuvių Spaudos

Philadelphijos ukrainiečių laikrašty "Amerika", spalių 16-tos laidoje pirmam puslapy įdėtas gan ilgas pranešimas apie nežmonišką Maskolijos bolševikų šeimininkavimą Lietuvoje, prieš tą laiką, kaip jiems prisiėjo galvatrukčiais išbėgti.

Reguliariai pirkdami Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius jūs paremsite Apsaugos programą ir tuo pačiu laiku padėsite sau ir savo šeimynai.

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO RĖMĖJŲ SEIMO PROTOKOLAS

Seimas įvyko sekmadienį, spalių 5, 1941.

Seimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias atlaikė d. g. kap kun. J. Skripkus gyvųjų ir mirusiųjų rėmėjų intencija.

2 val. popiet prasidėjo seimo sesijos. Dalyvavo apie 120 delegatų iš Pittsburgho ir tolimų kolonijų, k. a. Čikago (12), Philadelphijos (5), Clevelando (5) ir tt. Į prezidiumą išrinkti: R Mazeliauskienė (Chicago, Ill.)—pirmininkė, A. Sutkaitytė (Pittsburgh, Pa.)—vice pirmininkė, J. Pūkelienė (Chicago, Ill.) ir A. Naujelytė (Pittsburgh, Pa.) — raštininkės. Į mandatų komisiją: A Snarskienė (Chicago, Ill.), F. Bartininkienė (Cleveland, Ohio) ir H. Kazakauskienė (Philadelphia, Pa.).

Raštininkė J. Pūkelienė perskaitė protokolą 1940 metų seimo, kurs vienbalsiai priimtas. Centro valdybos pirmininkė M. Tumasonienė apibudino praeitų metų darbuotę ir išgyrė rėmėjus už puikų susiklausymą ir bendradarbiavimą. Motina M. Dovyda perskaitė 1940-1941 m. pajamų lapą. Pasirodė iš rezultatų, kad rėmėjų smarkiai pasidarbuota, nes pajamos sudarė gražią sumą iš $4,051.63. Jos padėkos žodžiai paragino visus dar daugiau atsiduoti vienuolijos reikalams. Po šio raporto sekė sveikinimai. Gauta daug laiškų ir telegramų iš visų Amerikos lietuvių kolonijų. Aukų per laiškus ir seime buvo surinkta $2,601.25.

Po šių formalumų R. Mazeliauskienė—seimo pirmininkė pakvietė kai kuriuos įžymesnius svečius pratarti keletą žodžių į seimo dalyvius. Pirmiausia kalbėjo d. g. kun. J. Misius, V. J. Įžengimo parapijos klebonas, Pittsburgh, Pa. Jis pagyrė rėmėjų pasišventimą darant tokią ilgą kelionę, kad tik prisidėjus prie ideališkos vienuolijų šelpimo veiklos ir įrodė tos veiklos svarbą Bažnyčiai, tautai ir žmonijai. Kun. J. Sadauskas iš Donora, Pa., taip pat labai įspūdingai iškėlė rėmėjų veiklos kilnumą visomis jėgomis aukotis gražiems tikslams. Tėvas Juvenalis Liauba, pranciškonas iš Lietuvos, sveikino seimą Pranciškonų Tėvų vardu, davė daug gražių minčių pranciškonizmo dvasios pasiekti ir įgyvendinti savo veikloje. D. g. kun. A. Jurgutis davė suprasti, kaip sunku yra vadovauti auklėjimo įstaigai, kuomet ji nėra pilnai aprūpinta lėšomis. Jis kvietė visus į pagalbą sumažinti finansinius vienuolijos rūpesnius. Kun. J. Herdegen iš Vandergrift, Pa., angliškai pareiškė gražias mintis apie rėmėjų nuopelnus remiant tokią puikią veiklą. Kun. M. Kazėnas taip pat pareiškė naujų idėjų.

Po kalbų prieita prie praeitų metų seimo nutarimų. Pasirodo, kad viskas nuo "A" iki "Z" išpildyta. Nutarta ir toliau tęsti praeitų metų veiklą ir pasirįžimą rūpintis skalbyklos įrengimu naujoj akademijoj ir padidinti virtuvės inventorių vienuolyne. Raginama ruošti "tag days" kur tik galima, nes tai padaroma daug pelno be didelio vargo.

Padarytos ir priimtos šios rezoliucijos:

I. Šv. Pranciškaus Rėmėjų 10-tasis seimas reiškia nuoširdžią padėką d. g. kun. kapelionui J. Skripkui už jo nenuilstamą darbuotę ir parodytą uolumą vienuolijos rėmime. Taip pat tas dėkingumas reiškiamas centro valdybos pirmininkei A. Tumasonienei, kuri savo pareigas taip sąžiningai eina jau trejus metus.

II. Nutarta ir toliau raginti testamentus darančius, kad jie užrašytų nors dalelę savo turių vienuolijos reikalams nes tik vienuolija tinkamai mokės įvertinti paliktą jai sumą dažnai atmindama savo geradarius maldoje.

III. Nutarta rengti vakarą amžinų narių paskatinimui.

IV. Nutarta dažnai pagvildenti tinkamo testamento darymo temą laikraščiuose tikslu supažindinti visuomenę apie svarba tokiu būdu remti vienuolijos darbuotę. Taip pat spaudoje kartu nuo karto aprašyti kiekvieno skyriaus veiklą ir tuo paraginti kitus prisidėti prie kilnaus darbo.

V. Nutarta raginti Tretininkų dr-jas, ten kur nėra rėmėjų skyriaus, kad jos paruoštų nors vieną vakarą seselių naudai, tokiu būdu įrodydamos savo pranciškonišką meilę savo dvasinėms sesėms — Seselėms Pranciškietėms.

Po rezoliucijų sekė valdybos rinkimai. Vienbalsiai nutarta palikti tą pačią centro valdybą ir ateinantiems metams. Kadangi visos narės su tuo sutiko, tai į centro valdybą įėjo: M. Tumasonienė—pirmininkė, Mrs. J. Gray—vice pirmininkė, A Naujelytė — sekretorė. Išrinkta taip pat ir "advisary board"—patarėjos: Stravinskienė, Marčiulaitienė, Sikorskienė, Jakštienė, Valukevičienė. Dvi seserys taip pat įėjo į valdybą: Sesuo M. Paula—iždininkė ir Sesuo M. Felicija—korespondentė.

Seimo sesijos baigėsi 6 val. lygiai. Kun. J. Skripkus atkalbėjo maldą ir visi svečiai buvo kviečiami į naująjį akademijos valgomąjį ("cafeteria"), kur visi dalyviai buvo vaišinami puikia ir skania vakariene.

Julė Pūkelienė,
10 seimo sekretorė

AČIU! AČIŪ! AČIŪ!

X-tojo Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų Seimo Dalyviams bei Propagatoriams

Lietuvišku nuoširdumu reiškiame jums padėkos žodžius už parodytą palankumą ir užjautimą mūsų reikalams. Esame be galo dėkingos didž. gerb. kun klebonams, kurie savo parapijose ragino draugijas bei pavienius prisidėti prie šio seimo sekmės, ir tiems, kurie dalyvavo seimo posėdžiuose ir teikėsi tarti pagyrimo bei paraginimo žodžius seimo dalyviams. Esame taip pat dėkingos seimo delegatams, kurie nebijojo nei vargo, nei išlaidų, kad tik dalyvauti seime ir savo patarimais bei auka prisidėti prie pagerinimo vienuolyno finansinės padėties. Dėkingumas taip pat priklauso didž. gerb. kapelionui kun. J. Skripkui ir centro valdybai, kurie padėjo planuoti ir ruošti šį seimą. Ir, pagaliau, dėkojame visiems, kurie aukomis, laiškais ir telegramomis sveikino seimą. Ilgai gyvensime jūsų nuoširdumo, kilnumo ir duosnumo įtakoje. Jaučiame, kad turim nemaža prietelių, kurie įvertina mūsų darbuotę ir nori padėti jos finansinę naštą nešti. Tokiu būdu našta pasidaro lengva ir saldi. Lai Išganytojas duoda jums paragauti savo gerumo vaisius šiame gyvenime ir amžinybėje.

Jums dėkingos,
Šv. Pranciškaus Seserys

Kauno Veterinarijos Akademija paskelbė mokslo pradžią rugsėjo 15 d. Akademijoje betgi veiksią tiktai 7-tas ir 9-tas semestrai. Iš skelbimo atrodo, kad penktojo semestro studentai galės įankyti septintąjį semestrą.

NEW HAVEN, CONN.

Įspūdingi 40 Valandų Atlaidai

40 valandų atlaidai atšvęsta Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje labai iškilmingai ir sekmingai. Kiekvieną rytą ir vakarą skaitlingai žmonės lankėsi į bažnyčią, kad pagarbinti savo Sutvėrėją, kuris buvo apsigyvenęs Švenč. Sakramente. Gausingai artinosi prie Dievo stalo seni ir jauni, kas aiškiai parodė, kad mūsų parapijiečių tarpe viešpatauja gilus tikėjimas ir Dievo meilė.

Turiningus pamokslus pasakė svečiai kunigai, kurie visi dar yra jauni ir čia gimę Kun. J. Vaičiauskas savo įspūdingu pamokslu paliko gilų įspūdį visų klausytojų širdyse. Jis yra apdovanotas aiškia kalba ir stipriu balsu. Kun. Rožaitis iš Bridgeport ir kun. J. Kripas iš Hartford taipgi savo pamokinančiais pamokslais davė suprasti kokias gėrybes mes gaunam iš Dievo malonės.

Mūsų klebono rūpesčiu ir pasidarbavimu sukviesta svečių kunigų, kad davus progos visiems parapijiečiams be sunkumų atlikti išpažintį. Garbės svečiai buvo prelatas kun. J. Ambotas iš Hartford, Conn., ir kun. K. Rėklaitis, MIC, naujas Tėvų Marijonų Provincijolas, taipgi aplinkinių kolonijų klebonai ir kunigai.

Šv. Kazimiero parapijos choras savo nepaprastai įspūdingu giedojimu kėlė visų širdis prie didesnės ir karštesnės maldos. Solistė p-lė Ona Dubinskaitė iš Ansonia, taipgi daug prisidėjo savo gražiu balsu prie iškilmių. Teko girdėti, kad daug laiko pašventė choristai-tės pratyboms, kad sekmingai ir gerai pasiruošus prie šių iškilmių.

Altoriai buvo papuošti daugybe gražių gėlių, žvakių ir šviesų darė malonų vaizdą ir patraukė visų akis. Naujas baldakymas, kuris nupirktas sudėtomis parapijiečių aukomis, pirmą sykį buvo vartojamas šiose iškilmėse.

• • •

Mūsų kolonijos senas gyventojas ir geras parapijietis Pranas Taragauskas buvo sunkiai susižeidęs akį, bet jau, ačiū Dievui, pavojus praėjo ir sveiksta. Jo visi giminės ir pažįstami džiaugiasi ir linki, kad netrukus visiškai akis pasvektų.

• • •

Moterų Sąjungos 33 kuopos susirinkimas, kuris įvyko praeitą sekmadienį, buvo įdomus, rimtas ir draugiškas. Išklausyti seimo nutarimų pranešimai, kuriuos patiekė kuopos atstovė M. Jokubaitė; prisiruošta prie kortavimo vakaro, išrinktos atstovės į apskrities suvažiavimą.

Kuopos raštininkė p-nia M. Ramanauskienė įteikė kuopos pirm. M. Jokubaitei gražią dėžę saldainių, kaip dovanėlę už detaliai padarytus pranešimus iš buvusio seimo, už kurią p-lė M. Jokubaitė nuoširdžiai padėkojo ir pareiškė tikrai nusistebėjimą arba surpriza.

Sąjungietės nuoširdžiai sveikina kuopos iždininkę p-nią Oną Čirvinskienę ir jos vyrą Joną, kurie mini 5 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves. Linkim sveikatos, Dievo palaimos gyvenime, kad sulauktumet dar daug metelių ir saulėtų dienelių.

IŠ MARIANAPOLIO PADANGĖS

Marianapolio rėmėjų seimas įvyks Kristaus Karaliaus šventėje. Šv. Mišias laikys kun. K. Reklaitis, Tėvų Marijonų provinciolas. 12 valandą bus pietūs, o antrą valandą prasidės seimo posėdžiai.

• • •

Marianapolio rektorius kun. Juozas Vaškas šiomis dienomis išvyko į tolimesnes Amerikos valstybes kolegijos reikalais.

• • •

Spalių mėnesio pamaldos yra laikomos kas vakaras kolegijos koplyčioje. Ražančius, litanija ir palaiminimas šias pamaldas lanko ir Marianapolio studentai.

• • •

Marianapolio kolegijos mokytojai: kun. J. Vaškas—filosofijos, kun. A. Markūnas—istorijos, kun. M. Urbonavičius—lotynų ir istorijos, kun. J. Kuprevičius—lotynų ir istorijos, kun. J. Vosylius—anglų kalbos, kun. P. Malinauskas — matematikos, kun. J. Šaulys—lotynų, kun. J. Starkus—lietuvių kalbos ir literatūros, p. J. Gurskis — anglų kalbos, p A. Vaičiulaitis—prancūzų, p. J. Riskevičius—chemijos, brolis dr. Rakauskas—chemijos, p. J. Janušas—matematikos.

• • •

Sporto vedėjas Jonas Janušas. Marianapolis jau žaidė du kartu, bet abu kartu pralaimėjo. Vienok ratelis tikisi laimėti nemažai. Už poros savaičių žais su žymia Seton Hall kolegija, kuri randasi South Orange, N. J.

• • •

Studentų tarpe randasi daug naujų veidų—iš Kalifornijos, iš Naujos Anglijos, iš Pennsylvanijos ir iš kitų apielinkių. Visi studentai patenkinti, turi kur pasilinksmint, kur savo liuosą laiką gražiai praleisti.

Stud. Juozas Jokubavičius

LIETUVI-KATALIKE SKAITYK ŠIUOS LAIKRAŠČIUS

"GARSAS," LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Kaina $2.00 metams.

"AMERIKA," savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universalis Bluras. Inc., 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina metams $2.00.

"DARBININKAS," Liet. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos organas, išeina du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams $4.00, pusmečiui $2.00.

GARSI KRAMTOMOJI LIUOSUOJANTI GUMA PEREINA 66 MOKSLIŠKUS IŠMĖGINIMUS

Aukščiau telpąs atvaizdas parodo vieną kampą didelės, švarios, saulėtos laboratorijos, kur Feen-A-Mint, kramtomoji liuosuojanti guma yra gaminama. Vyrai, kurie ten matosi, yra išlavinti mokslininkai, du iš didelio štabo. Jų prievolė yra saugoti Fee-A-Mint kokybę ir tikrumą. Nemažiau 66 sekmingų išmėginimų turi pereiti iki populiarios, tyros, baltos Feen-A-Mint plyskelės yra išsiunčiamos visos šalies vaistininkams.

Kadangi Feen-A-Mint yra išmėgintos ir taip rūpestingai pagamintos, milijonai pasitiki Feen-A-Mint savo susilpnėjimų, sutingimų, galvos skaudėjimų ir gasų priepuoliuose, kurie atsiranda dėl vidurių užkietėjimo. Patyrę motinos žino jų gerumą ir saugumą. Feen-A-Mint yra puikus produktas, kurį gali duoti tik moderniškas mokslas. Vartokite moksliškai pagamintą ir išmėgintą Fen-A-Mint.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliūnas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms priseina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

THE QUESTION BOX

REV. A. J. S. & G. A. A.
(Permission Extension Magazine)

What is the usual Catholic opinion about Erasmus?—N. H.

Desiderius Erasmus was born in Holland in 1466 and died in 1536. He was the most brilliant and important leader of German humanism. His unusual qualities of intellect, wonderful memory and extraordinarily quick power of comprehension developed very early in life. He was ordained and spent his life in study and prayer and travel. He adopted a neutral attitude toward the Reformation and suffered opprobrium from both sides. He finally opposed Luther. He died a Catholic. The character of Erasmus was too complex to admit of a simple evaluation. His great qualities of mind were offset by an inability to establish a philosophical system or to accept that of the Scholastics. His writings harmed the Church and prepared for the Reformation, but many of his works were of value to religion. His character remains, in many respects, an enigma.

In 1928, a non-Catholic girl married a Catholic boy before a justice of the peace. In a year and a half, they were divorced. She is interested in the Catholic religion. Can we be married? If so, where would the marriage take place?—Calif.

If this young man was a Catholic in the ordinary understanding of the word, his violation of the law of the Church by attempting marriage before a justice of the peace was seriously sinful and did not result in a valid marriage. If these facts are proved, the matrimonial court of the diocese will declare the first attempt null, leaving the girl free to marry. If a dispensation for a mixed marriage is granted the ceremony usually takes place in the parish rectory.

YOUNG PEOPLE PARTICIPATE IN RED CROSS ACTIVITIES

(Reprint from The Fraternal Monitor, October, 1941)

Last year Robert Stotler, 18-year-old boy scout of Colfax, Washington, was awarded the U. S. Boy Scout Scholarship fund of $300 and a gold medal by the Veterans of Foreign Wars of the United States. This annual award is based on recommendations of the Boy Scouts of America. One of the requirements to win this honor is a life-saving feat.

Robert Stotler was only 16 when he rescued six-year-old Norman Day from drowning. With a group of three small children, Norman was playing on a river bank, near Colfax, when he fell in the water. His companions' screams were heard by Robert at his home some 300 feet distant. Dashing to the scene, he dived without stopping to remove his clothing. By this time, Norman had disappeared from sight. Robert had to dive a second time before he caught hold of the unconscious child. Bringing him rapidly ashore, he administered artificial respiration until the victim recovered. The National Court of Honor awarded a Certificate for Heroism at its April, 1939, session.

Life saving and artificial respiration to revive persons apparently drowned is one of the subjects the American Red Cross has been teaching for more than a quarter of a century. Both junior and senior courses are provided, boys between the ages of 12 and 18 years being eligible for the junior Red Cross life saving course.

Back in 1914 when the knee-length swimming suit was a daring spectacle on any beach, the Red Cross awarded its first life saving certificate. Wilfred E. Longfellow, now assistant national director of its life saving service, was the recipient. Commodore Longfellow himself has since awarded many a certificate. He and many others in the past 27 years have devoted their energies to making the sport of swimming and water recreation ever safer. In that time thousands of young people have benefited from this instruction. And, because of it, many have had the good fortune to have saved a life, just as did Bob Stotler as well as many another scout.

In the continuous fight to provide increased water safety the Red Cross annually teaches thousands to swim. Swimming instruction is available to persons of all ages, from 6 to 60. It has been found that those taking up these water courses keep returning each year, gradually becoming expert, as swimmers, life savers, small boat operators and in other measures of water safety. During the past year more than 260,000 young people and adults successfully completed Red Cross courses in swimming and water rescue methods, all of which are provided without charge by chapters the country over.

Send Boxes Where Need is Great

Last year girls and boys in schools all over the country packed thousands of Red Cross Christmas boxes containing toys, sewing kits, soap, crayons and other useful articles. These were sent to many countries. Several thousand went to China and some of these were finally delivered to the primary school conducted by the Shanghai Goodwill Industries.

Because of war conditions, shipments were delayed and the boxes did not reach the school until China's National Children's Day in April. But that made no difference and the children in the school sent this letter along with a package of drawing and needle work they had done themselves.

"Three low bows to each grade of forty-four schools in California and Idaho who visited our school in China. We have 450 children in our school. Most of us came from the refugee camps that we went to when there was fighting in Shanghai. Our fathers and mothers work at the Goodwill Industries workrooms.

"Most of us live in the ruined houses that were left when this part of the city was burned and deserted for two years. Each noon at school we have our full meal. It is thick porridge with vegetables. The Goodwill gets shoes and clothes for most of us.

"Paper is scarce. For our school work we use the clean side of old bills and the examination papers of other schools. In our American boxes were pencils, crayons, pads, soap, washcloths, handkerchiefs, toys and American nuts. These were all welcome."

This year the Junior Red Cross is sending 100,000 of these Christmas boxes. They are going to England, Latin American countries, the Philippines, Greenland, China, Alaska, Samoa, as well as other places.

Junior Red Cross activities have two special virtues about them, a fact which is not always the case with other things. Those participating in these activities find a keen pleasure and interest in doing so, and the activities themselves are directed toward a worthwhile objective, an objective that means something to somebody.

All Red Cross activities are supported from membership dues. Because of the great expansion of Red Cross defense services and the need of continuing all normal work without let-up, millions of new members are needed this year. Everyone is urged to affiliate with a local chapter during the annual Roll Call, November 11 to November 30.

AMERICAN LITHUANIANS

Early Immigration

Detailed information concerning Lithuanian immigration to the United States is lacking until 1850, though it is recorded that the first Lihuanians landed a New Amsterdam (now New York) in 1688.

In 1850 the present territory of Lithuania was seized by famine, and a former priest, Petras Svotelis, headed a company of Lithuanian immigrants to America. The exodus became more marked after the second Polish-Lithuanian insurrection of 1863, which was followed by bitter persecution. The famines of 1867 and 1868 and poor economic conditions led to the migration of other groups. Some of the immigrants settled on New England farms, while many others were lured by the agents of the railway companies into Pennsylvania. In 1868, four Lithuanians settled in Shamokin, Pennsylvania, and were soon followed by others. The newcomers spread to Danville, Sunbury, Mount Carmel and other mining towns in Pennsylvania. While in 1871 and 1872 Danville had the largest Lithuanian colony in the United States, numbering about 200 persons, Lithuanians were shortly afterwards found scattered throughout the whole of the anthracite region, especially in Schuylkill, Luzerne and Lackawanna counties, and in all the towns of the Wyoming Valley.

In 1874 the Tsarist Government introduced compulsory military service and this had the effect of driving many young men to America; in addition, both the abolition of serfdom and the policy of bitter religious, political and national oppression pursued by the Russian authorities contributed to swell the stream of immigrants. Their influx into America increased after the early nineties and was strengthened by the fact that during this period Lithuanian rye, wheat and flax could find no markets abroad. Books and newspapers published by Lithuanians in America and smuggled across the German border were passed from hand to hand in the Lithuanian towns and villages and attracted considerable attention. The revolution of 1905 and renewed Russian oppresion gave a further stimulus to immigration, and many Lithuanian socialists and revolutionaries sought refuge in the New World.

Reviewing this influx of Lithuanian immigrants, we find that the first wave was composed of the so called "Zanavykai" and "Kapsai" elements, nicknames for the population living to the south of the Niemen and adjoining the German frontier. They were followed by the "Dzūkai", whose homeland was to the south-east on both sides of the river on the Lithuanian-Polish border. As the early immigrants made their way chiefly to the anthracite coal regions of Pennsylvania, the "Zanavykai", "Kapsai" and "Dzūkai" elements predominated there.

By 1880 the stream of Lithuanian immigrants was composed largely of "Žemaičiai", or "Lowlanders" from the western part of the river Niemen, and was directed chiefly to the cities of Chicago, Philadelphia and Boston, and to the bitumen fields of West Virginia. Riga, Liepoja (Libau) and St. Petersburg were the main points of reparture, where in many cases the immigrants had first to earn the money for their journey. Jews began to emigrate to America about 1885. Those from Kaunas went chiefly to the great cities, whence they soon scattered over several States. Lithuanians first arrived in New York, Chicago and Cleveland in 1870; in Boston, Waterbury, Connecticut and Pittsburgh in 1871; in Scranton in 1878; in Baltimore in 1881 and in Saint Louis in 1886. At the end of the nineteenth century many Lithuanians settled in the coal regions of Illinois (Springfield, Spring Valley, Taylorville, Oglesby, etc.) but they subsequently left these districts when the mines were closed down.

Pre-War Estimates

Lithuanian writers estimate that before 1899, 275,000 Lithuanian immigrants had arrived in the United States. In that year a separate clasification was established by the American government. between 1896 and 1914, 252,294 more Lithuanians entered the country.

The practice was long pursued in America of grouping Lithuanians and Letts together under the "Slavic Division", and as the figures then drawn up do not distinguish between Lithuanian and Letts, they are useless. Many Lithuanians were listed as Poles, Russians or Germans. Before the World War most of the immigrants carried Russian passports, and as they usually wenth through Hamburg and Rotterdam on Russian passports, they were registered as Russians. On the other hand, many declared themselves Roman Catholics and were therefore classified as Poles.

The Rev. A. Kaupas estimates that in 1904 about 50,000 Lithuanians were living in the anthracite region of Pennsylvania; 25,000 in West Pennsylvania and West Virginia (Pittsburgh, its vicinity and near the soft coal mines); 10,000 in Philadelphia and Baltimore; 15,000 in Greater New York (almost exclusively in Brooklyn and Long Island City) and its envirous (Yonkers, New York and Jersey City, Elizabeth, Newark, Paterson, New Jersey); 25,000 in New England (Boston, Brockton, Lawrence, Worcester, Waterbury, Union City, Hartford and Bridgeport); 10,000 in Ohio and Michigan (Cleveland, Detroit and Grand Rapids); 50,000 in Illinois and Wisconsin (Chicago 25,000—30,000, Spring Valley, Westville, Collinsville, East St. Louis, Waukegan, Ashland, Sheboygan and Milwaukee); while several thousand were scattered over the States of Missouri, Kansas, Oklahoma, Montana, Colorado and Washington. The southern States were practically untouched by Lithuanian immigration.

At the outset the Lithuanians lived in close relations with their co-religionists and nearest European neighbours, the Poles. In many districts, such as Shamokin, Mount Carmel, and Shenandoah in Pennsylvania, they united with the Poles to form parishes and societies and joined the same benevolent societies. But a trend towards separation became apparent in 1885; the differences came to a head in 1889 when the Poles refused to acknowledge Father Alexander Burba as the priest of the local church in Plymouth, Pennsylvania. In 1892 the Lithuanians of Shamokin separated from the Poles and established own parishes at Mount Carmel and elsewhere in Pennsylvania.

Prof. Joseph S. Roucek

YOU WILL FEEL BETTER

At the age of thirty the average normal man is at the peak of his physical and mental vigor. For thirty years Mother Nature has been shaping him into her most perfect finished product. Up to thirty most men live in and for the day, taking no thought for the morrow. Little that a man does before thirty is likeley to have any serious effect upon the rest of his life. Nature intended him to get every last ounce of pleasure out of the days of his youth. But at thirty or therebout she turns over to him the responsibility for the 40 or 50 years that lie ahead of him. His youth is behind him. The time has come to take himself in hand and to begin to look ahead. At 30 you are at your prime: you feel young, strong, vigorous, full of the joy of life. How will you feel at forty? That depends upon yourself. There is no reason why you should not feel as young at forty as you do now at thirty; no reason, for that matter, that you should not go on to 60 or 70 feeling as well as you do now. Many men do just that. It's up to you. There is an old saying that a man at forty is either a fool or a physician. Certainly! By then, he should have learned how to keep himself fit. The time to begin to learn how to live is now. It is time to look ahead. The secret of keeping fit is simple. It is contained in one word. Moderation. That is the magic password to contentment and happiness for every man. The way to keep young is to proctice moderation in all things. As you approach middle age, slow down a bit. Take things easy. Don't do the things common sense tells you don't agree with you. If you've not yet lived long enough with that body of yours to know all about its capacities and its limitations, its likes and dislikes, begin to learn now. Find out what lets you down, what overstimulates you. Look forward to feeling as young at 40 and after as you do at thirty and under. At 40, barring accident or infectious disease, every normal man has 30 or more years of normal life ahead of him. You can make those years the pleasantest, most enjoyable years of all, if you will. It is not necessary to completely change your manner of living, to abandon your usual habits, to forego your accustomed pleasures and amusements. All that is necessary is to practice moderation in all things. But you may ask: "Won't that take a lot of joy out of life." On the contrary, a life of moderation can bring new and deeper satisfactions which flaming youth cannot foresee. Youth sometimes defeats its own search for happiness by its own excesses. When moderation replaces excess, life takes on a new aspect. The moderate man finds happiness pursuing him. Practice moderation; you'll feel better. The first essential of health and happiness as time marches on, is to acquire a cheerful outlook upon the world and life. Cheerfulness does not mean silly and unreasonable optimism. The cheerful man is the man of courage—courage to face the facts and to carry on when things go wrong. The cheerful outlook is the sane outlook. No man can be cheerful who lets himself worry about what anybody else does. A cheerful man recognizes that Hamlet was eternally right when he said, "There is nothing good or bad but thinking makes it so." To acquire the healthful outlook on life, one must acquire sound habits of thinking and of living. Moderation in thinking is just as imprtant as moderation in eating and drinking. It is possible, modern psychologists believe, for intemperate thinking to poison the body just as intemperate indulgence of the physical appetites can poison it. To be cheerful then helps to keep your physical machinery fit. Do not overwork it, but do not let it get rusty. Do whatever it pleases you to do. But do all in moderation. Eat and drink whatever agrees with you—again, in moderation. Keep your body fit and you'll be surprised how much more life will seem to be. Excersise can be continued up to 70 but it must be taken with moderation. Nothing is forbidden to you except excess. No better advice was ever given for living than that which St. Paul gave to the Thessalonians, "Try all things, hold fast to that which is good." There is profound truth in Robert Brownings great poem.

Grow old along with me,
The best is yet to be.
The last of life for which the first was made.

Dr. J. S. Seymour

PADĖKA LAKEWOOD LIETUVIŲ DIENOS RENGĖJAMS IR VISUOMENEI

Mes visada gėrėjomės ir gėrimės mūsų brangių liatuvių skaidria dvasia, kuri mus stiprina, mums priduoda jėgos ir stiprybės, mus nuolat remia ir padeda nuveikti didelius darbus. Mes giliai įvertiname jūsų, brangūs prieteliai, duosnumą ir nuoširdų atjautimą bei pagalbą mūsų darbams.

Kaip kasmet, taip ir šiemet, Lietuvių Dienos Rengimo Komitetas prisiuntė mūsų vienuolynui skirtą dalį. Ši stambi auka, tai jūsų, brangieji, didelio pasiaukojimo dovana. Pirmiausia reiškiame didelį ir gilų dėkingumą didžiai gerbiamiems kunigams ir rengėjams šios metinės pramogos. Jūsų dideliu rūpestingumu ir darbu, jūsų pasiaukojimu ir triūsu, jūsų raginimu ir skatinimu ši tradicinė šventė davė gražius vaisius.

Taipgi esame giliai dėkingos plačiajai Lakewoodo apielinkės lietuvių visuomenei, kuri savo kilniais darbais ir aukomis prisidėjo prie šios dienos pelno skirto mūsų gerovei. Šis tartas, jums, brangieji, gilios padėkos žodis, yra tik maža dalelė to atlyginimo, kurs jums priklauso. Dėlto stengsimės karšta malda prašyti Aukščiausiąjį apipilti jus dvasiniais ir laikinais turtais. Jūs visi liksite amžinai mūsų atmintyse, o jūsų vardus ir gerus darbus minėsime su malonumu ir dėkingumu ypač būdamos koplytėlėje prie Jėzaus visų malonių šaltinio.

Giliai dėkingos,

Švento Kazimiero Seserys
Villa Joseph Marie, Newtown.

Rentelno Pareiškimas Tikybos Reikalais

Per Kauno radiją buvo paskelbta, kad arkivyskupas Skvirėckas pasimatė su Vokietijos gen. komisaru Lietuvoje Rentelnu. Komisaras pareiškęs, kad jis palankiai svarstysiąs katalikų bažnyčios pageidavimus. Krikščioniškos bažnyčios Pabaltijo kraštuose visur jau veikiančios.

Gauta žinia, kad Lietuvos Banko vieton įsteigtas vokiečių bankas—Reichskreditstelle.

SUPRASKITE APIE VYNĄ!

Jūs parodote savo supratimą pirkdami GREYSTONE—populiariškiausią vyną parduodamą Pennsylvanijoje. GREYSTONE neturi rivalų dėl savo gerumo ir skonio.

GREYSTONE *California*
PORT, SHERRY, WHITE TOKAY, MUSCATEL
$1.90 Gallon $1.01 ½ Gallon 52¢ Bottle
Alcohol 20% by vol.
SAUTERNES $1.34 ½ Gal.
ZINFANDEL $1.08 Gallon
CLARET . . . 43c Bottle

GREYSTONE
California
QUALITY WINES
© 1941 Bisceglia Bros. Corp., Phila.

PITTSBURGH, PA.

(West End)

Likviduojama Korporacija

Šv. Vincento parapijoj buvo Lietuvių Birutės Korporacija. Gyvavo virš 25 metų. Turėjo tris krautuves — dvi valgomų daiktų ir vieną drabužių. Šiomis dienomis parduodamas namas ir panaikinamas čarteris. Pinigus turėtų pasidalinti šėrininkai. Taigi atsišaukiu į lietuvius, Birutės Korporacijos šėrininkus, kurie gyvena kituose miestuose. Atsišaukite iki spalių 30 d. šiuo adresu: *Juozas Šimkus, 210 Oregon St., Pittsburgh, Pa., Corles Sta.*

KANADOS LIETUVIAI SUSIJUNGĖ

Kanados Lietuvių Tarybos Centras vėl pasiliko Toronto, Ontario. Į naująją Kanados Lietuvių Tarybą išrinkta: Garbės pirmininku Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadai Pulk. Grant Suttie, garbės nariu išrinktas Montrealio lietuvių parapijos klebonas kun. Jonas Bobinas, Tarybos pirmininku išrinktas Pranas Kundrotas, iš Toronto, Šv. Jono parapijos atstovas, vicepirmin.—Augustinas Frenzelis iš Toronto socialistinių draugijų, sekretorium K. Burė iš Toronto TMD draugijos, sekretoriaus padėjėju Stasė Bartkienė iš SLA Toronto kuopos, iždininku Jonas Jokubynas iš Aušros choro. KVB

Owatonna, Minn.—Spalių 16-tą automobiliaus ir troko susitrenkime žuvo 6 asmenys.

A. H. BARNES
Dodge ir Plymouth parduoda ir patarnauja. Įvairių farmų mašinerijų ir reikmenų vertelga.
HERRICK CENTER, PA.

H. F. CLARK
The Prescription Druggist
Specializuoja receptus, jūs visuomet galite pasipirkti gerai žinomoj vietoj.
REXALL DRUG STORE
Carbondale, Pa.

JAUČIATĖS BLOGAI?

Tikrai Palengvinsite Sau—Šiuo Modernišku, Švelniu Būdu

Kuomet kankinatės vidurių užkietėjimu—žarnos neveiklios—skauda galvą, nėra energijos, palengvinkite sau šiuo modernišku būdu—kramtykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga vidurius liuosuojanti kramtoma guma pagelbės švelniai, bet tikrai, išvalyti vidurius. Milionai žmonių naudojasi FEEN-A-MINT. Pakramtykit FEEN-A-MINT einant gulti—sekantį rytą tikrai jausite palengvinimą ir vėl jausitės puikai. Visai šeimai pakelis kainuoja tik

10¢

VIETINĖS ŽINIOS

LABDARYBĖS IR USO VAJUS PUIKIAI EINA

Spalių 20-tą prasidėjo Community Welfare Federation of Wyoming Valley ir United Service Organizations aukų rinkimo vajus.

Vajus baigsis spalių 30-tą.

Šio vajaus siekiu yra sukelti $397,000 iš kurių $37,000 eis naudai kareivių tarnaujančių U. S. kariuomenėje.

Vajus sklandžiai eina ir Wyoming Klonis savo kvotą išpildys.

MIRĖ DIENRAŠČIO LEIDĖJAS JOHNSON

Spalių 21-mą, 1:05 ryte, mirė įžymus Wyoming Klonio veikėjas, dienraščio The Wilkes-Barre Record leidėjas, Frederick G. Johnson, 50 metų Pasaulinio karo metu jis tarnavo U. S. laivyne ir prie Raudonojo Kryžiaus. Dienraščio leidimu jis rūpinosi per paskutinius 11 metų.

PADĖKA

Vardan a. a. Juozo Kudirkos žmonos Marijonos, vaikų ir giminių, nuoširdžiai dėkoju visiems šv. Mišių ir gėlių aukotojams. O ypatingos padėkos žodžiai klebonui kun. Jonui Kasakaičiui už šv Mišių auką ir už labai iškilmingas pamaldas bažnyčioje, namuose ir kapuose. Ačiū kun. V. Kupstui ir kun. J. Tribendžiui už asistą šv. Mišiose. Dėkoju Varg. Sąjungos centro dvasios vadui kun. J K. Miliauskui, kun. J. Kundreckui, kun. J. Andriuškai, kun. J. Šupšinskui, kun. V Šimkoniui, kun. A. Sinkevičiui už jų nuoširdų atsilankymą laidotuvėse.

Ačiū a. a. Juozo bendradarbiams, Wyoming ir Schuylkill rajonų vargoninkams, už taip gražų giedojimą bažnyčioje, namuose ir kapinėse. Svečiams solistams: J Hodeliui, p. Rauličkiui ir Bulevičiui. Ačiū Šv. Kazimiero parapijos choro nariams grabnešiams. Dėkoju K. Smalenskienei, Juozui ir Antanui Smalenskams ir jų šeimynoms; a. a. Juozo giminėms, draugams ir pažįstamiems—visiems ir visoms tariu nuoširdžiausia ačiū!

Dėkoju "Garsui", "Draugui" ir "Darbininkui" už nuoširdžius straipsnius ir užuojautas liūdinčioms Kudirkų ir Smalenskų šeimoms.

Brolis Justas Kudirka

MIRĖ

A. A. MARĖ MAŽONIENĖ, gyv. 149 Valley St., Exeter, mirė spalių 16-tą, palaidota spalių 20-tą iš Pittston'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose. Paliko vyrą ir 8 vaikus. Velionė priklausė prie Tretininkų—Šv. Pranciškaus draugijos.

A. A. ELŽBIETA MAČINIENĖ, gyv. 120 W Walnut St., Kingston, mirė spalių 20, palaidota spalių 23-čią iš Kingston'o Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapuose, Pringle. Paliko 9 vaikus ir 1 brolį.

NAMAS PARDAVIMUI

Mažas, atskiras (single) namas,—elektros šviesos—$3,000.00. Heights sekcijoje. Kreiptis į savininkę: 326 E. Market St., Wilkes-Barre, Penna. (2-ras aukštas, užpakalinės durys).

LANKĖSI

Trečiadienį, spalių 15-tą, lankėsi misijonierius jėzuitas kun J. Kidykas. Spalių 12-14 dienomis jis vadovavo 40 valandų atlaidų iškilmėms Wilkes-Barre Šv. Trejybės parapijoje, kur klebonauja kun. J. K. Miliauskas. Spalių 26-tą kun. J Kidykas, S. J., pradeda misijas Šv. Marijos Panos Nekalto Prasidėjimo parapijoje, East St. Louis, Ill.

KINGSTON

TRYS LIETUVAITĖS BAIGĖ SLAUGIŲ MOKSLĄ

Spalių 16 d. Kingston *Nesbitt Memorial Hospital* išleido 1941 m. naujai išmokslintų slaugių-nursių laidą. Iškilmės prie skaitlingos publikos ir įdomios programos įvyko Kingston High School auditorijoj. Tikrai įdomią kalbą pasakė dr. Lewis T. Buckman, Penna valstijos Daktarų Draugijos prezidentas. Tema: Slaugės reikšmė tautai, draugijai, visuomenei, tėvams ir jos pačios gyvenimui

Iš 15 graduantų trys buvo lietuvaitės — Hermina Mary Brazauskaitė, Emilė Dolores Razumauskaitė ir Marie Anna Vinslovaitė.

Kloties lietuvaitėms ir visoms graduantėms!

Slaugė H. M. Brazauskaitė yra dukrelė LRKSA 209 kp. narių Brazauskų. Juozas Brazauskas yra ilgametis 209 kuopos iždininkas ir veiklus Susivienymo darbuotojas.

Gausus būrys lietuviškų šeimynų dalyvavo ir visi nuoširdžiai sveikino naujas profesionales. *sb.*

PITTSTON

Švento Vardo Dr-jos Nariai a. a. K. Vasiliausko Šermenyse

Pirmadienį, spalių 13-tą, vakare, Šv Vardo draugijos nariai nuvyko į savo nario a. a. K. Vasiliausko šermenis. Vadovaujant dr-jos dvasios vadui kun. V. Kupstui už mirusio sielą sukalbėta trečioji Šv. Ražančiaus dalis.

SCRANTON

MIRĖ MILTONAS GILVYDIS

Rugsėjo 23 d. 1941 m. Miltonas Gilvydis mirė prieglaudos namuose. Ten pergyveno keletą metų iš priežasties senatvės ir nesveikatos.

Artimų giminių Amrikoje neturėjo, tik dvi seseris paliko Lietuvoje—Uršulę Kavolynienę ir Barborą Baltrajūnienę.

Atvyko į šią šalį 1905 m. Pirmiau gyveno W. Lynn, Mass Scrantone išgyveno apie 20 m. Buvo susipratęs lietuvis. Mylėjo šią šalį ir taip pat nepamiršo tėvynės Lietuvos. Yra pirkęs ir Lietuvos Laisvės Paskolos bonus.

Buvo nevedęs. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis iš Šv. Juozapo bažnyčios.

Te būna jam lengva Amerikos žemelė!

Pats geriausias būdas, kuriuo civilis asmuo gali padėti Dėdei Samui, tai kaip galint dažnesnis pirkimas Apsaugos Taupymo Bonų ir Ženklelių.

SCRANTONO LIETUVIAI BALSUOTOJAI REMIA SCHREIBER

SCRANTON, Pa.—Scrantono lietuviai remia Henry "Hummel" Schreiber, kuris yra demokratų nominatas perrinkimui taksų kolektoriaus vieton.

Mr. Schreber visuomet buvo nuoširdus su lietuviais. Jis ir kolektoriaus darbą gerai atliko, už tai jis vertas paramos.

Taksų kolektoriaus ofisas yra didelis darbas. Čia reikia patyrusio žmogaus, kuris sugebėtų gerai tvarkyti taksų mokėtojų pinigus. Mr. Schreiber turi reikalingus gabumus ir patyrimą atlikti savo darbą ir pulkini patarnauti publikai.—Skelb.

SVARBU ŽINOTI

RAŽANČIAUS ISTORIJA

Raulas: Kas įsteigė Ražančių?

Jonas: Šv. Domininkas, pradžioje trylikto šimtmečio.

Raulas: Jonai, išaiškink man. Ražančiaus Istoriją, kaip jis atsirado ir kodėl?

Jonas: Visi vienuoliai, tyrininkai ir kunigai privalėjo kalbėti 150 psalmių garbei Švč. Panos Marijos. Bet buvo tokių tyrininkų ir vienuolių, kurie nemokėjo skaityti, todėl jų viršininkai paskirdavo kitokias maldas. O paprastai visi mokėjo Sveika Marija kalbėti. Tadgi į vietą 150 psalmių paskirdavo 150 Sveika Marija, su Tėve Mūsų ir Garbė būk Dievui Tėvui, kurias nors sykį į dieną privalėjo atkalbėti.

1200 m. Italijoj ir Prancūzijoj atsirado sekta baisių bedievių — vadinamų albigėnai, kurie pradėjo baisiai persekioti katalikus; žudyti žmones; tikrai buvo panašūs į komunistus. Šventasis Tėvas Popiežius suprasdamas pavojų krikščionims, paskyrė garsų ir iškalbingą vienuolį — šv. Domininką pamokslais ir raštais kariauti prieš eretikus. Tas visas šventojo pasiaukavimas buvo bergždžias, nes eretikai plėtėsi ir smarkiau veikė. Tuomet šv. Domininkas kreipėsi pagalbos Švč. Panos Marijos. Tadgi Švč. Pana Marija apsireiškė šv. Domininkui ir Jinai išmokino kaip kalbėti Ražančių ir įsakė, kad visi kalbėtų Ražančių visur. Šv. Domininkas stojo į darbą, išmokino žmones taip kalbėti Ražančių, kaip jį išmokino Švč. P. Marija. Per mėnesį visa Italija ir Prancūzija, kas dieną karštai kalbėjo. Dievui padedant, pergalėjo bedievius (Spalių mėnuo buvo ir pasiliko kaip Ražančiaus mėnuo). Dešimt tūkstančių tuojau sugrįžo prie Šv. Tikėjimo ir baisių eretikų sekta sugriuvo.

Raulas: Tiesa, Ražančius yra graži ir lengva malda, bet perdaug atsikartoja tie patys žodžiai, o kitose maldose taip nėra?

Jonas: Atkartojimas žodžių maldoje reiškia nusižeminimą. O nužemintos širdies malda yra visuomet Dievui maloni. Pavyzdin: Jėzus Alyvų darže daug kartų sakė: "Tėve ,ne mano valia, bet Tavo te būna." Palaimntas Dovydas vienoje psalmėje 27 kartus atkartojo tuos žodžius: "Tavo, Dieve, mielaširdystė ant visados ištvers." Šv. Pranciškus Assižietis meldės visą naktį atkartodamas: "Mano Dievas ir mano viskas." Kaip daug rožių reik sudėti, kad nupinti vainiką, taip reik daug kartų atkartoti: "Sveika Marija", kad pagarbinti Jos šventą Vardą,

NUOŠIRDI PADĖKA

Su džiaugsmu priėmėme $297.66 čekį, kurį Lakewood 27-tos Lietuvių Dienos komisija mums paskyrė Tikrai ši auka bus mums didelė parama, ypač kada vienuolyne ir našlaityne daromi remontai.

Už šią auką esame giliai dėkingos Schuylkill apskrities gerbiamiems kunigams, pikniko rengėjams, darbuotojams ir visiems, kurie kokiu nors būdu prisidėjo prie šios aukos. Visus dažnai prisimename savo maldose ir prašome Visagalio, kad nuolat laimintų šiuos mūsų geradarius ir jiems gausiai atlygintų.

Nukryžiuoto Jėzaus Seserys
Elmhurst, Pa.

BIULETENIO ATGARSIAI

Lietuvos Pasiuntinybės J. A. V. leidžiamas anglų kalba biuletenis, plačiai siuntinėjamas svarbiausiai Amerikos spaudai, įžymiems politikams, didesnių miestų viešoms bibliotekoms, pradeda rasti atgarsį. Daug politikų prašo Pasiuntinybę ir Konsulatus įtraukti juos į gavėjų sąrašą, dėkoja už siuntimą, prašo papildomų žinių ir nurodo dar asmenis, kuriems naudinga būtų siuntinėti tą biuletenį.

"Journal American" spalių 13 d. 1 ir 3 pusl. pasinaudojo gana plačiai tuo biuleteniu painformuoti apie barbarišką bolševikų elgesį Lietuvoje okupacijos metu. Taip pat ištraukos iš to biuletenio buvo pastebėtos daugelyje Amerikos laikraščių spalių 12 d. (sekmadienį).

Amerika pergyvena rimties laikotarpį! Kiekvienas pilietis raginamas talkininkauti sulig savo išgalių perkant Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius.

150,000 LIETUVIŲ PASIŲSTA Į SIBIRĄ

Tokia antrašte "New York Journa-American, spalių 15 d., žinioje iš Čikagos, plačiai rašo apie bolševikų terorą Lietuvoje, masinius lietuvių trėmimus į Sibirą, šeimų perskyrimus, vaikų nuo tėvų atskyrimus ir bolševikų kerštą.

Žinioje minima, kad bolševikų kersto auka esąs ir generolas Raštikis.

"Lietuvių kilmės amerikiečius šiurpas purto skaitant žinias, kad generolo Raštikio, Lietuvos kariuomenės vado, trys vaikai, kurių vienas tik dviejų metų, buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus ir išsiųsti į Sibirą." LGKSB

27-TOS LIETUVIŲ DIENOS, RUGPIŪČIO 15, 1941 M., LAKEWOOD PARK, PA., ATSKAITA

PAJAMOS:

Nuo ženklelių:		
Šv. Jurgio par., Shenandoah	$30.58	
Šv. Pranciškaus par., Minersville	29.00	
Šv. Kazimiero par., St. Clair	26.73	
Šv. Petro ir Povilo par.	26.03	
Šv. Jėzaus Širdies par., New Philadelphia	20.30	
Šv. Vincento par., Girardville	15.25	
Šv. Juozapo par., Mahanoy City	14.06	
Šv. Mykolo par., Shamokin	10.00	
Apreiškimo Šv. Panos Marijos par., Frackville	8.00	
Šv. Liudviko par., Maizeville	6.30	
Šv. Jono par., Coaldale	1.00	
Kitos pajamos:		
Nuo auto tags, Šv. Juozapo par., Mahanoy City	19.67	
Nuo koncerto	30.60	
Kolekta laike šv. Mišių, parke	42.24	
Nuo programos knygutės	250.00	
Lakewood Park Co., auka	550.00	
Nuo šokių	260.20	
Viso pajamų	$1339.96	$1339.96
IŠLAIDOS:		
Už auto tags ir plakatus	41.20	
Už ženklelius	83.14	
Raštininko išlaidos	5.00	
Iždininko išlaidos	5.00	
Chorų Lyga	15.00	
	$149.34	$149.34
Gryno pelno liko		$1190.62

Pasiųsta sulig 27-tos Lietuvių Dienos delegatų nutarimo:

Seserims, Šv. Kazimiero, Newtown, Pa.	$297.66
Seserims, Šv. Pranciškaus, Pittsburgh, Pa.	297.66
Seserims, Jėzaus Nukryžiuoto, Elmhurst, Pa.	297.66
Tėvams Marijonams, Thompson, Conn.	297.66

KUN. K. J. RAKAUSKAS,
27-tos Lietuvių Dienos Iždininkas

AL. MERKELIO PASKAITA APIE RAUDONĄJĮ TERORĄ ŽEMAIČIUOSE

Per Kauno radiją Aleksandras Merkelis pasakojo apie raudonąjį terorą Žemaičiuose. Per 15 minučių prelegentas alfabetine tvarka trumpai paminėjo atskirus miestelius ir kai kuriuos kaimus, kuriuose maskoliai su savo pakalikais kankino ir žudė žmones bei naikino jų turtą. Kadangi paskaita buvo skaitoma greit, tai, deja, nebuvo galima įsitėmyti visų miestelių ir kaimų bei atskirų kankinių.

Prelegento įsitikinimu, Lietuvoje daugiausia nukentėjo žemaičiai, parodę kuo daugiausia atsparumo bolševizmui ir kuo mažiausia pataikavimo bolševikų okupantams bei jų pakalikams. Todėl maskoliai, matydami tokį žemaičių atsparumą, pradėjo vartoti prieš juos terorą nuo pirmos įžengimo į Lietuvą dienos. Raudonieji čekistai daugiausia gaudė Lietuvos kariuomenės savanorius ir šaulius. Kretingoje buvo įrengta Čekos centralė, kur buvo kankinami suimtieji. Į Čeką pakliuvo labai daug lietuvių, kurie bandė pabėgti nuo teroro Vokietijon, nes per Kretingą daugiausia buvo bėgama. Ten atsirado daug pasiaukojusių lietuvių, rizikuodami savo gyvybę, padėdavo žmonėms pereiti sieną. Bolševikai irgi priveisė pasienyje savo agentų, kurie nuvesdavo pabėgėlius tiesiai į čekistų rankas. Buvusio dominikonų bendrabučio rūsiuose bolševikai laikė kalinius, kurių visuomet būdavo apie 300. Čekistams išsidanginus iš Lietuvos, buvo užtikta vieta, kur teroro aukos būdavo nužudomos ir užkasamos. Krupiuose čekistai birželio 24 d. nužudė kleboną ir keletą gyventojų. Alsėdžiuose jie nukankino 3 lietuvių partizanus. Kuršėnuose nužudytas kleb. Dambrauskas. Laukuvoje nužudyti 23 gyventojai. Joniškyje ir Lieplaukėje bolševikai irgi nugalabino apsčiai žmonių. Mažeikiuose daugiausia nukentėjo darbininkai. Čia birželio 24 d. buvo išžudyta daug lietuvių. Darbininkai įvairiais pažadais buvo išvilioti į Liepoją neva darbams, o pasirodė, kad jie buvo naudojami apkasams kasti. Kruvini susirėmimai su okupantais įvyko Papilėje. Čia bolševikai pradėjo žudyti ar sodinti į kalėjimą įtartus asmenis. Ten ypatingai nukentėjo ūkininkaitis Marcinkus, kuris buvo spardytas, niekinamas ir pagaliau nugalabintas. Čekistai norėjo iš jo išgauti žinių apie šaulius. Marcinkų uždarius į daboklę jo išvaduoti susirinko šauliai, bet kovoje su atkviestais raudonarmiečiais daugelis lietuvių žuvo. Buvo nugirstos šios pavardės: Petrauskas, Jankūnas, ir Gauronskis. Jų lavonai buvo tiek sužaloti, jog nebegalima buvo atpažinti. Čekistai, keršindami Petrauskui, suėmė jo senelį tėvą, apie 90 metų amžiaus. Jis buvo pasodintas į daboklę, bet birželio 27 d. išlaisvintas partizanų. Plungėje nužudyti 7 žmonės, be to, Telšių kalėjime nužudyti 7 lietuviai gimnazistai, kilę iš Plungės. Raseinių kalėjime nužudyta daug kalinių. Skuode nužudyti 3 lietuviai. Tauragėje raudonarmiečiai, prieš pabėgdami, padegė miestą ir naikino turtą. Nukentėjusių tarpe buvo paminėtas veterinarijos gydytojas Toliušis, tik nenugirsta, ar jis išliko gyvas, ar žuvo. Varniuose nužudyti Bartkus, Butikas ir kiti. Viekšniuose maskoliai išvedė į mišką senelį kleboną kanauninką Novicką ,ten jį badė, o paskum sušaudė.

VYRAI, MOTERYS VIRS 40 M. NEBOKITE SILPNI, SENI

Jaukitės Smu... ...vioži. Daug Jaunesni. Vartokite Ostrex. Jame yra abelni stiprylai, žadintojai, dažnai reikalingi po 40 m. — kuram stinganiiem geležies, kalkių, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras sako: "Tas labai patarnavo mano ligoniam. Aš pats jį vartojau. Pasekmės puikios." Gauk reguliarį $1.00 vertės Ostrex Tonic Tablets šiandie tik už 89c. Parsiduoda visose gerose vaistinėse.

Patirta, kad pramonės įmonės, kurias Lietuvos tautinė vyriausybė buvo spėjusi grąžinti savininkams, dabar vėl nacionalizuotos.

Bellefonte, Pa.—Spalių 16-tą kryžkelyje traukinis suvažinėjo automobilį. 3 asmenys žuvo, 1 sunkiai sužeistas.

Amerikos piliečiai! Išgirskite mūsų Prezidento atsišaukimą! Pirkite Apsaugos Taupymo Bonus ir Ženklelius reguliariai.

"GARSO" KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

ANIOLAS SARGAS—juodais apdarais	$1.50
DANGAUS ŽVAIGŽDUTĖ—juodais apdarais	1.50
MALDŲ VAINIKĖLIS	.70
MALDŲ RINKINĖLIS—juodais apdarais	.40
NOVENA PRIE ŠV. TERESĖS, MAŽOSIOS GĖLELĖS	.05
NOVENA PRIE ŠV. PRANCIŠKAUS ASIŽIEČIO	.10

LRKSA NARIŲ ŽENKLELIAI

MOTERIŠKI, pauksuoti	$1.00
VYRIŠKI, auksiniai	1.50
VYRIŠKI, pauksuoti	1.00

DRAMOS IR KOMEDIJOS

TEODOLINDA, 1 veiksmo komedija	.25
DANGUS BRANGUS—2-jų aktų komedija	.20
DOLPELIS MINISTERIJOJ TARNAUJA—Monologas	.10
ĖMĖS IR KALBĖK	.20
MONOLOGAI: Teatras ir Dekoracijos ir Mazgelis Nepadėjo	.15

ĮVAIRIOS KNYGOS

TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS. Parašė kun. S. Draugelis	.10
KATALIKŲ BAŽNYČIOS ISTORIJA, 287 pusl. Kun. A. Wapplerio	.50
MŪSŲ DIRVA—skaitymo knyga. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičis	.15
TĖVYNĖS SARGAS—Spaudos draudimo laikais ėjęs Tilžėje liet. katalikų laikraštis (Nr. 9—10, 1903 m.)	.10
REGĖJIMAS, pasaka—Boleslavo Prūso ir ANT OLIMPO, legenda—H. Sinkevičiaus	.05
40 ATVIRUKŲ: Lietuvos valstybės miestų ir pylių ženklai ir gerbai	.45
BAŽNYČIOS ISTORIJA	.75
TIESOS AIDAI (Paskirstomoji Valstybė—Kun. P. Saurusaičio	.15
ŠVČ. JĖZAUS VARDO DR-JOS ĮSTATAI—Kun. P. Saurusaičio	.45
PIRMASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS	.05
OŽKABALIŲ DAINOS. Surinko Dr. J. Basanavičius. II dalis.	.50
KRIAUČIUS MOTIEJUS—dialogas	.25
SCENOS ĮVAIRUMAI—kelios komedijos	.40
ATSARGIAI SU UGNIMI	.10
APIE APDRAUDĄ	.05
EUROPOS ISTORIJA	.50
KRAŽIŲ SKERDYNĖ	.05
KRUVINA REVOLIUCIJA AR RAMUS KULTŪROS DARBAS?	.05
KŪDIKIŲ AUKLĖTOJA (Kun. P. Saurusaičio)	.10
LIETUVIAI KATALIKAI IR KITOS SROVĖS	.10
LIETUVIŲ DEMONSTRACIJA	.20
LOGIKOS EVOLIUCIJA	.05
LAISVĖN BĖŽENGIANT	.75
PRAMONINĖS DEMOKRATIJOS PAGRINDAI	.50
PAŽINKIME SOCIALIZMĄ	.10
RAMBYNO TĖVYNĖJE	.35
RAKTAS SVEIKATON IR LAIMEN	.25
SOCIALIZMAS IR KRIKŠČIONYBĖ	.15
VIENYBĖJE GALYBĖ	.15
ANYKŠČIŲ ŠILELIS, eilės	.10
LIETUVIŲ-LENKŲ UNIJA	.35
IŽDŲ SALA, 213 pusl. R. L. Stevenson	.35
BROLIAI, PIRMYN TIESOS KELIU	.05
NE TIK KOMUNIZMAS, parašė Udarnikas	.05
EKSPRESIONIZMAS DAILĖJE IR POEZIJOJE. Parašė A. Jakštas	.05
KŪNO LAVINIMOS KLAUSIMAS LIETUVOJE. Parašė K. Dineika	.05
KUNIGAS JONAS BALVOČIUS-GERUTIS. Parašė A. Jakštas	.05
Z. KRASINSKIS. Parašė P. Kragas	.05
PRADEDAMOSIOS ARITMETIKOS VADOVĖLIS. Sutaisė M. Šalčius	.20

MUZIKA

LIETUVOS HIMNAS	.35
ADVENTO IR KALĖDŲ GIESMĖS (J. Žilevičiaus)	.25

VAIKŲ IR JAUNIMO LITERATURA

KATEKIZMAS—Kun. Kulikauzko	.35
TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS	.15
BROLIUKUI-DOBILĖLIUI, patarimai ir pamokymai mūsų vaikams. Iš vokiško perdirbo Kupranas	.10

PASTABA: LRKSA nariai, kurie priklauso šeimynoms, kurių kiti nariai gauna organą, gali pasirinkti sau knygų iš šio katalogo nurodytomis kainomis. Knygas, skelbiamas atskirai, galima gauti tik už pinigus (cash), dėl to, tokių knygų vietos organo nerodykite.

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.